

แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

สุธัญรัตน์ ใจขันธุ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

มกราคม 2565

แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

สุธีรัตน์ ใจขันธุ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
มกราคม 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Guidelines for the administration of the school network in
Bangrakam district Under the Office of Phitsanulok Primary
Educational Service Area 1

Suthanyarat Chaikhan

Term paper Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education Program (Educational Administration)
faculty of Education Uttaradit Rajabhat University

January 2022

Copyright of Uttaradit Rajabhat University

สารนิพนธ์ เรื่อง

แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ของ

สุธัญรัตน์ ใจจันทร์

ได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

ให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ ยะบุญธง)

ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา รุจิเมธภาส)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์กา ธรรมสิทธิ์)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์และเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำหลักสูตร

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)

คณบดีคณะครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาวินี สัตยาภรณ์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
ผู้วิจัย	สุธัญรัตน์ ใจขันธุ์
ปริญญา	หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพกา ธรรมสิทธิ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารเครือข่ายและแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 63 คน และครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 63 คน รวมจำนวน 126 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ระยะที่ 2 คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ระดับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการควบคุม ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการประสานงาน และด้านการโน้มน้าวใจ ตามลำดับ สำหรับแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ ด้านการวางแผน คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนควรร่วมวางแผนกำหนดนโยบายเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ด้านการโน้มน้าวใจ ควรร่วมกันกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม ให้ข้อเสนอแนะในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย และรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้านการจัดองค์การ ควรมีตัวแทนครูจากทุกโรงเรียนมาร่วมกันปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน ด้านการควบคุม ควรร่วมกันจัดทำรายงานสรุปผลการจัดการศึกษาประจำปีของโรงเรียนภายในกลุ่มเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และด้านการประสานงาน ควรยึดหลักการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งภายในและภายนอกกลุ่มโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

คำสำคัญ : แนวทาง, การบริหารเครือข่าย, กลุ่มโรงเรียน

Abstract

Title	Guidelines for the administration of the school network in Bangrakam district Under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area 1
Author	Suthanyarat Chaikhan
Degree	Master of Education Program (Educational Administration)
Advisor	Assistant Professor Dr. Phimphaka Thammasit
Co-Advisor	

The purposes of this research were to investigate network management conditions and examine guidelines for school network administration in Bangrakam district under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area 1. The population for Phase 1 consisted of 63 school administrators and 63 teachers who were responsible for academic affairs, 126 participants in total, obtained by the purposive sampling technique. The population for Phase 2 consisted of 7 experts. The research instruments were a questionnaire and an interview. The statistical devices employed for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The results revealed that overall, the level of school network management conditions in Bangrakam district was high. When considering each aspect sorted in descending order, they included control, planning, organization, coordination, and persuasion. In terms of guidelines for school network administration in Bangrakam district, it was found that the school network committee should collaboratively plan policies to offer educational opportunities to students in a comprehensive way and cover all target groups in the planning aspect. For the persuasion aspect, a policy should be developed collaboratively to enhance the quality of educational management in the school network, provide recommendations for the four administrations, and report to the office of

educational service area. For the organization aspect, teachers from all schools should be jointly represented to comply with the roles of the school network. For the control aspect, the yearly educational management report of the school network should be created and submitted to the office of educational service area. For the coordination aspect, it should be based on the idea of sharing resources both inside and outside the school network to increase the quality of school education.

Keyword : Guidelines, Network Management, School Network

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์และได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมผกา ธรรมสิทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ แนวคิด หลักการทฤษฎี ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและให้กำลังใจตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชฎาภรณ์ สีสมนุญ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ นายสุรินทร์ จาดเปรม ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านปลักแรด และนางปริยาภรณ์ กฤตพลวิวัฒน์ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบคุณภาพ แนะนำ และปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล รวมถึงขอขอบคุณ ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ กลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์และกรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้การเก็บข้อมูลวิจัยครบถ้วนสมบูรณ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของคณะครุศาสตร์ทุกท่าน ที่ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ให้แก่เหล่า คณาจารย์ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชา จนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอขอบพระคุณครอบครัวข้าพเจ้า และผู้มีพระคุณทุกท่านที่เป็นแรงผลักดันในการดำเนินงานจนประสบความสำเร็จ สำหรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยขอน้อมรับผิดเพียงผู้เดียว และยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

สุภัฏรัตน์ ใจจันทร์

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเครือข่าย.....	23
บริบทของกลุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
บทที่ 3 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากร.....	62

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป.....	67
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอ บางระกำ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1	68
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่ม โรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1	73
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
สรุปผลการวิจัย.....	83
อภิปรายผล.....	86
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	99
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	101
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	105
ภาคผนวก ง ค่า IOC.....	112
ประวัติย่อผู้วิจัย	115

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 บริบทของกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง.....	52
ตารางที่ 2 กลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอบางระกำ.....	55
ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	67
ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1	68
ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการวางแผน	69
ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการโน้มน้าวใจ.....	69
ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการจัดการองค์การ.....	70
ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการควบคุม	71
ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการประสานงาน	72
ตารางที่ 10 แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการวางแผน	74
ตารางที่ 11 แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการโน้มน้าว ใจ	76

- ตารางที่ 12 แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการจัดองค์การ..... 77
- ตารางที่ 13 แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการควบคุม 79
- ตารางที่ 14 แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการประสานงาน..... 80

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 9

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ คู่คุณธรรม โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าี่ของรัฐ มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจน จนการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพ และได้มาตรฐานระดับสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมี บทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และดำเนินการ และตรวจสอบการดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560, น.14)

ด้านการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการ พัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ เพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษา อัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของ ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคน ไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและ การพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์และแรงกดดันภายในประเทศ ที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น.1)

ในด้านการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้กำหนดในยุทธศาสตร์ที่ 3 เป็นยุทธศาสตร์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงผู้สูงอายุ โดยการจัดการการศึกษาและการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของคนทุกกลุ่มเป้าหมาย และทุกช่วงวัย ด้วยหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับที่มีมาตรฐาน ด้วยรูปแบบและช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการของช่วงวัย สื่อการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดรูปแบบ เวลาและสถานที่ และเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของคนทุกกลุ่มเป้าหมายแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาและชุมชน ที่มีคุณภาพ สนองความต้องการและความสนใจในการศึกษาเรียนรู้และระบบการวัดและประเมินผล ที่ยืดหยุ่น เหมาะสม พร้อมด้วยระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และ สมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพในโลกศตวรรษที่ 21 และพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้ตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น.156) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้กำหนด บทบาทของสถานศึกษาในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ 3 สู่การปฏิบัติไว้ ดังนี้ จัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรการศึกษาในระดับที่รับผิดชอบ ส่งเสริมสนับสนุนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งในและนอกห้องเรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของครอบครัว กลุ่มสนใจ และชุมชน ที่สอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย จิตสาธารณะ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการ ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักธรรมของศาสนาที่ถูกต้อง จัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน จัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรม และวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันที่พึงประสงค์ อาทิ การมีวินัย การตรงต่อเวลา การเคารพ ความคิดเห็นที่แตกต่าง การทำงานเป็นกลุ่มคณะ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนา ตามมาตรฐานวิชาชีพและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู ในสถานศึกษาด้วยการส่งเสริม ให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ Professional Learning Community (PLC) คัดสรรและพัฒนาสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานเพื่อเป็นหน่วย ปฏิบัติการสอนของสถาบันการผลิตครู จัดการเรียนรู้และประเมินความสามารถด้านการใช้ ภาษาอังกฤษตามมาตรฐานความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (CEFR) ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ต่าง ๆ และดำเนินการในภารกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น.162-163) รัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพและ ความสามารถของแต่ละบุคคลตามความถนัด ความต้องการและความสนใจ เพื่อให้มีอาชีพเลี้ยง ตนเองและครอบครัวได้และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยการให้การศึกษาและการเรียนรู้ ที่ครอบคลุมคนทุกช่วงวัย ตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์มารดาจนถึงสิ้นชีวิต การเตรียมความพร้อมพ่อแม่ เมื่อตั้งครรภ์การเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่แรกคลอดจนเข้าสู่ระบบการศึกษา การจัดการศึกษาสำหรับเด็ก

ช่วงปฐมวัย ช่วงวัยเรียน วัยทำงาน และวัยสูงอายุ ด้วยรูปแบบการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ในลักษณะการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดชีวิต การเปลี่ยนแปลงในบริบทโลกและภูมิภาคทั้งในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่พัฒนาแบบก้าวกระโดด สภาพภูมิอากาศ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการค้าระดับภูมิภาคและระดับโลก รูปแบบเศรษฐกิจ ระหว่างประเทศที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงเศรษฐกิจของโลกเข้าด้วยกัน การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากรที่มีอัตราการเกิดลดลง และเกิดสังคมผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลง ทางสังคม ภูมิปัญญาและวัฒนธรรม ปัจจัยเหล่านี้ล้วนนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงค่านิยม วิถีชีวิต รูปแบบ เศรษฐกิจและปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคมไทย การศึกษาจึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมให้กับ คนทุกช่วงวัยให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ให้มีการพัฒนา เติบโตตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และ ทักษะ คุณลักษณะ สมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของคน ทุกช่วงวัยจึงเป็นพันธกิจสำคัญร่วมกันของรัฐ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในการกำหนดเป้าหมาย การจัดการศึกษา มาตรฐานการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้สื่อ แหล่งเรียนรู้และ การวัดและประเมินผลของผู้เรียน ในทุกระดับการศึกษา ทุกกลุ่มเป้าหมาย และทุกช่วงวัย เพื่อสร้าง และพัฒนาพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามารถ ศึกษา เรียนรู้และพัฒนา ศักยภาพของตนจนถึงขีดสูงสุดตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ เพื่อการประกอบ อาชีพและการดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขร่วมกับผู้อื่นในสังคม และการปรับปรุงระบบ การผลิตและพัฒนาครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาในทุกระดับและประเภทการศึกษาเพื่อให้ได้ ครูดี มีความรู้ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และมีจิตวิญญาณของความเป็น ครู เข้าสู่ระบบการศึกษาของประเทศในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดสูงสุดของศักยภาพของแต่ละ บุคคลต่อไป

ในการพัฒนาการศึกษาเรื่องความร่วมมือกันของกลุ่มเครือข่ายเป็นปัจจัยหนึ่งในการ ดำเนินงานให้เป็นไปตามการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ การที่มีการจัดตั้งเครือข่ายของกลุ่ม โรงเรียนต่าง ๆ ขึ้นมา ซึ่งวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนทางสำนักงานเขต ได้มีการกำหนดไว้ 1. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนภายใน กลุ่มตามนโยบาย แนวทาง หรือแนวปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2. วางแผนการรับนักเรียน ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน 3. เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงาน บุคคล และงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน 4. เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป

ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 5. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนวิทยากรภายนอก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน 6. ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐและเอกชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน และให้มีการใช้บริการจากโรงเรียน ตลอดจนให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน 7. แต่งตั้งข้าราชการครูภายในกลุ่มโรงเรียน ให้ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย 8. เสนอแต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นที่ปรึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 9. รายงานผลการปฏิบัติงานในรอบการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 10. ปฏิบัติงานอื่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มอบหมาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1, 2561, น.1-4)

การจัดตั้งเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนในอำเภอบางระกำ ประกอบด้วย 4 เครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนที่ 7 บางระกำ-ท่านางงาม, เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนที่ 8 จตุบูรพา, เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนที่ 9 ปึงกอก-หนองกุลา และเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนที่ 10 ไตรมิตร แต่จากที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าจะมีการรวมตัวกันเป็นเครือข่าย แต่คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ในเครือข่าย ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการสอบระดับชาติ (O-net) ภายในกลุ่มเครือข่าย พบว่า การรวมกันของเครือข่ายยังไม่สามารถที่จะส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาในเครือข่ายได้ กลุ่มโรงเรียนจึงมีความสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า คุณภาพการศึกษายังไม่ดีเท่าที่ควร จากผลการทดสอบระดับชาติ O-net, NT ปีการศึกษา 2560-2563 อยู่ในระดับต่ำ ในระดับกลุ่มโรงเรียนนี้พบว่า ยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพการศึกษา เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ ใน 4 กลุ่มในเขตอำเภอบางระกำ พบว่า คุณภาพการศึกษายังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งบทบาทหน้าที่หนึ่งในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน คือ บทบาทหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงอยากศึกษาว่ากลุ่มโรงเรียนควรมีแนวทางการบริหารอย่างไร เพื่อที่จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน

จากปัญหาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนในอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อศึกษาปัญหาและศึกษาแนวทางการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนในอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

คำถามการวิจัย

1. สภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เป็นอย่างไร
2. แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ขอบเขตด้านประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย 4 เครือข่าย จำนวน 63 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 63 คน และครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 63 คน จำนวน 126 คน
2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ได้แก่ 1. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 1 ท่าน 2. ศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบกลุ่มโรงเรียน จำนวน 2 ท่าน 3. ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 7 บางระกำ-ท่านางงาม, กลุ่มโรงเรียนที่ 8 จตุบูรพา, กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร, กลุ่มโรงเรียนที่ 10 บึงกอก-หนองกุลา จำนวน 4 ท่าน รวม 7 ท่าน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ตามอำนาจหน้าที่กลุ่มโรงเรียนตามระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก 1 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย

5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการวางแผน (Planning) 2. ด้านการโน้มน้าวใจ (Leading) 3. ด้านการจัดจํการองค์การ (Organizing) 4. ด้านการควบคุม (Controlling) 5. ด้านการประสานงาน (Coordinate)

นํยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาครั้งนี้ ได้นํยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอบางระกำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 63 โรงเรียน
2. เครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอบางระกำ หมายถึง 1. กลุ่มโรงเรียนที่ 7 บางระกำ-ท่านางงาม มี 15 โรงเรียน 2. กลุ่มที่ 8 จตุบูรพา มี 14 โรงเรียน 3. กลุ่มที่ 9 ไตรมิตร มี 19 โรงเรียน 4. กลุ่มที่ 10 บึงกอก มี 16 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 63 โรงเรียน
3. สภาพการบริหารเครือข่าย หมายถึง การรวมตัวกันของกลุ่มโรงเรียนในอำเภอบางระกำ ในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 5 ด้าน
 - 3.1 ด้านการวางแผน (Planning) ได้แก่ การวางแผนการรับนักเรียน ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
 - 3.2 ด้านการโน้มน้าวใจ (Leading) ได้แก่ การเสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนและต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
 - 3.3 ด้านการจัดองค์การ (Organizing) ได้แก่ การแต่งตั้งข้าราชการครูภายในกลุ่มโรงเรียน ให้ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย และการเสนอแต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นที่ปรึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
 - 3.4 ด้านการควบคุม (Controlling) ได้แก่ การส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่มตามนโยบาย แนวทาง หรือแนวปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา การรายงานผลการปฏิบัติงานในรอบการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 และการปฏิบัติงานอื่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มอบหมาย

3.5 ด้านการประสานงาน (Coordinate) ได้แก่ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนวิทยากรภายนอก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน และการประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐและเอกชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน และให้มีการใช้บริการจากโรงเรียน ตลอดจนให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน

4. แนวทางการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 หมายถึง วิธีการปฏิบัติที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายร่วมกัน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

4.1 ด้านการวางแผน หมายถึง คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยประธานกลุ่มโรงเรียนควรร่วมกันวางแผนในการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย นักเรียนทุกคนในเขตพื้นที่บริการ ได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการ นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละโรงเรียนให้วางแผนการรับนักเรียนให้ได้ครบตามแผนการรับนักเรียนที่โรงเรียนได้สำรวจก่อนปิดภาคเรียนในแต่ละปี และควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านจำนวนครู บุคลากรทางการศึกษา และจำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียนภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์

4.2 ด้านการโน้มน้าวใจ พบว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยประธานกลุ่มโรงเรียนควรร่วมกัน ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้เป็นที่ปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และร่วมกันกำหนดนโยบาย แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนและแผนพัฒนาการศึกษา โดยร่วมกันเสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการกำหนดกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ในการทำงานต่าง ๆ รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนและต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

4.3 ด้านการจัดองค์การ พบว่า ควรมีตัวแทนครูจากทุกโรงเรียนในการร่วมเป็นคณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เพื่อที่จะดำเนินงานร่วมกันขับเคลื่อนงานตามภารกิจต่าง ๆ ของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน และมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ไว้ให้ชัดเจน โดยร่วมกันพิจารณา เพื่อสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการที่ปรึกษาของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน

4.4 ด้านการควบคุม พบว่า คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนโดยประธานกลุ่มโรงเรียนควรร่วมกันจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาประจำปีเสนอเพื่อต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำสรุปผลดำเนินงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม เพื่อให้เห็นถึงผลการดำเนินงานตามภารกิจต่าง ๆ และผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน อีกทั้งยังสามารถนำผลการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ มาเป็นข้อมูลในการวางแผนที่จะร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้ดีขึ้นต่อไปอย่างต่อเนื่อง

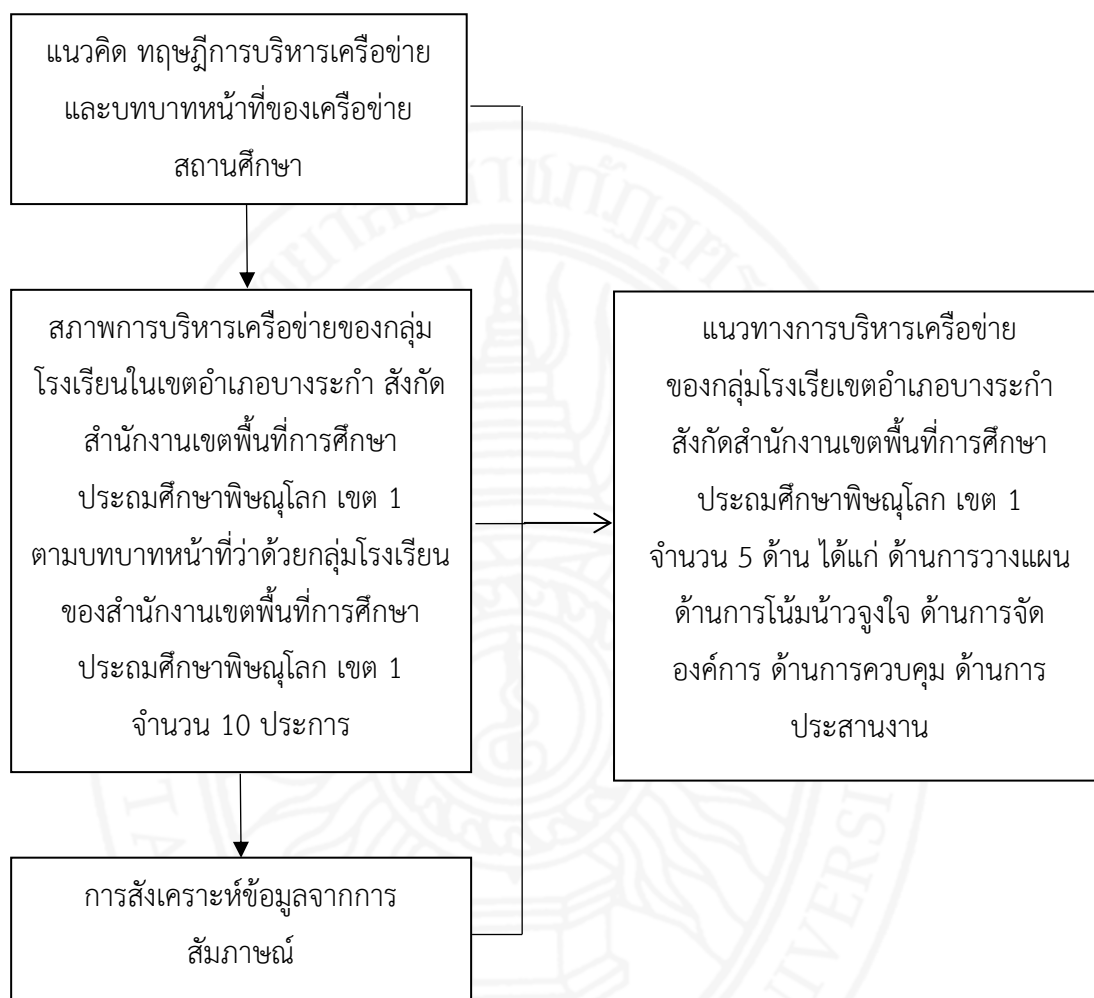
4.5 ด้านการประสานงาน พบว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยประธานกลุ่มโรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุนประสานงานด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในด้านการจัดการศึกษาร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษา กำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประสานงานร่วมกันในการพัฒนาการสร้างเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สร้างเครือข่ายพันธมิตรกับสถานศึกษาอื่นตลอดจนกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการร่วมมือกันในการใช้ทรัพยากรร่วมกันในด้านต่าง ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรภายนอก แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนในเขต อำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อนำไปวางแผนการดำเนินงานของเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ
2. ได้องค์ความรู้การบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูในเครือข่ายนำไปสู่การปฏิบัติ อันนำไปสู่ความร่วมมือกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 กระบวนการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 หลักการการบริหารสถานศึกษา
 - 1.4 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา
 - 1.5 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเครือข่าย
 - 2.1 ความหมายของเครือข่าย
 - 2.2 องค์ประกอบของเครือข่าย
 - 2.3 การก่อเกิดของเครือข่าย
 - 2.4 ประเภทของเครือข่ายและรูปแบบของเครือข่าย
 - 2.5 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเครือข่าย
 - 2.6 โครงสร้างของเครือข่ายสถานศึกษา
 - 2.7 คณะกรรมการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา
 - 2.8 บทบาทและหน้าที่ของเครือข่ายสถานศึกษา
3. บริบทของกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอบางระกำ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารพบว่า มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของการบริหารหลายท่าน ดังนี้

บรรจบ เนียมมณี (2553, น.261) การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาทำงานร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างรวมกันโดยประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. ต้องมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน
3. ต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการกระทำร่วมกันเด่นชัด วัตถุประสงค์นั้น ๆ

ต้องตรงกันในหมู่บุคคลผู้ร่วมกระทำกร

เชี่ยวชาญ แก้วสิงห์ (2554, น.10) การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งภายในองค์กรเอกชน หน่วยงานของรัฐ รวมทั้งสถานศึกษาซึ่งมีภารกิจที่ต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ให้สำเร็จ และบรรลุเป้าหมาย โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การติดต่องาน การสื่อสาร และการประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น

มัลลิกา ต้นสอน (2554, น.10) การบริหาร (Administration) หมายถึง การกำหนดแนวทางหรือนโยบาย การสั่งการ การอำนวยความสะดวก การสนับสนุนและการตรวจสอบให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานให้ได้ตามเป้าหมายที่ต้องการ

พิทยา บวรวัฒนา (2556, น.2) การบริหาร หมายถึง เป็นเรื่องของการนำเอากฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผลซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะทำงานด้วยความเต็มใจด้วยความเที่ยงธรรมและอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สรวง วรอินทร์ (2557, น.79) การบริหาร คือ การดำเนินร่วมกันระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยอาศัยปัจจัยทางการบริหาร เพื่อที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ธีระชัย ช่างบุญศรี (2558, น.50) การบริหาร คือ กระบวนการทำงานเป็นกลุ่มหรือคณะทำงาน โดยมีผู้บริหารหรือคณะกรรมการบริหารรับผิดชอบหน้าที่บริหารจัดการให้งานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างกันทุกภาคส่วน

จากการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการบริหารสถานศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการการดำเนินงานในการวางแผน การโน้มน้าว จูงใจ การจัดองค์การ การควบคุม และการประสานงานกำลังความพยายามของสมาชิกขององค์การ และใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้

กระบวนการบริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของกระบวนการบริหารหลายท่าน ดังนี้ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549, น.13-14) กล่าวว่า การจัดการเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ที่จะต้องทำ 4 ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ซึ่งทั้ง 4 ด้านต่างมีความสัมพันธ์กัน คือ เมื่อมีการวางแผนว่าจะทำอะไร ก็ต้องมีการกำหนดหรือจัดสรรว่าใครจะทำอะไร โดยมีการสั่งการและชักนำให้พนักงานปฏิบัติตามแผน และขั้นสุดท้ายคือ การควบคุมให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ซึ่งทั้ง 4 ขั้นตอนจะเกี่ยวข้องกับทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) ทรัพยากรทางกายภาพ (Physical Resources) ทรัพยากรข้อมูล (Information Resources) ทรัพยากรทางการเงิน (Financial Resources) ซึ่งหน้าที่การบริหารทั้ง 4 ประการ มีดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์และพิจารณาว่าสิ่งใดควรทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น ในการกำหนดเป้าหมายผู้บริหารจะต้องวางแผนด้วยหลักเหตุผล 3 ประการ คือ 1. เพื่อกำหนดทิศทางสำหรับอนาคตขององค์การ 2. เพื่อกำหนดทรัพยากรขององค์การให้บรรลุเป้าหมาย 3. เพื่อกำหนดงาน ซึ่งต้องมีการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย
2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นกระบวนการตัดสินใจว่าใครทำงานอะไร และรายงานขึ้นตรงกับใคร เป็นการใช้อย่างเหมาะสม (Staffing) หรือหมายถึง กระบวนการออกแบบงาน การจัดสรรทรัพยากร และการประสานกิจกรรมการทำงาน
3. การนำ (Leading) เป็นการชักนำบุคลากรให้ปฏิบัติงาน โดยการจูงใจให้ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งผู้บริหารจะต้องใช้หลักการจูงใจที่ดีและขณะเดียวกันต้องมีการสั่งการที่เหมาะสม ซึ่งหมายถึงการกระตุ้นจูงใจให้ใช้ความพยายามในการบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ
4. การควบคุม (Controlling) เป็นขั้นตอนที่บุคคล กลุ่ม หรือองค์การ ใช้ในการติดตามงานและปฏิบัติการแก้ไข ซึ่งก็คือกระบวนการวัดผลการทำงานและแก้ไข เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามต้องการ

Drucker (Drucker.P.F., 2005) เสนอเป็นหลักการว่า กระบวนการจัดการ ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดหน้าที่การงานที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การโดยกำหนดว่าจะดำเนินการอย่างไรและดำเนินการเมื่อไร เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้ การวางแผนต้องควบคุมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการมอบหมายงานให้บุคคลในแผนกหรือฝ่าย ได้ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้ เมื่อแผนกหรือฝ่ายประสบความสำเร็จก็จะทำให้องค์การประสบความสำเร็จไปด้วยดี

3. การเป็นผู้นำ (Leading) เป็นการจูงใจ การชักนำ การกระตุ้นและชี้ทิศทางให้ดำเนินไปสู่เป้าหมาย โดยการเพิ่มผลผลิตและเน้นมนุษยสัมพันธ์ทำให้เกิดระดับผลผลิตในระยะยาวที่สูงกว่า ภาวะงานเพราะคนมักไม่ค่อยชอบภาวะงาน

4. การควบคุม (Controlling) เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหาร ที่จะต้องรวบรวม ข้อมูลเพื่อ ประเมินผลการดำเนินงาน เปรียบเทียบผลงานปัจจุบันกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ และทำการตัดสินใจ ไปตามเกณฑ์หรือไม่

Daft (2006, pp.26-27) กล่าวถึงกิจกรรมหลักทางการจัดการแบ่งออกเป็นกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 4 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) ประกอบด้วย การกำหนดขอบเขตของธุรกิจ ตั้งเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ตลอดจนกำหนดวิธีการเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ที่ตั้งไว้

2. การจัดองค์การ (Organizing) ประกอบด้วย การจัดบุคคล แบ่งแผนงาน และจัดสรร ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับแผนงาน เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการตามแผนให้ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด การวางแผนและการจัดการองค์การนี้จัดได้ว่าอยู่ในส่วน ของการคิดซึ่งเป็นนามธรรมเพื่อให้ส่วนการคิดนี้นำไปสู่การกระทำที่สำเร็จเป็นรูปธรรมจะต้องอาศัย สมาชิกในองค์กร ซึ่งหมายถึงตนเองและผู้อื่นร่วมกันทำงานและเพื่อให้สมาชิกสามารถทำงานได้ตาม ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่และบรรลุวัตถุประสงค์ จะต้องอาศัยกิจกรรมในลำดับต่อไปนี้เรียกว่า การชี้นำ

3. การชี้นำ (Leading) ประกอบด้วย เนื้อหา 2 เรื่องสำคัญ คือ ภาวะผู้นำ (Leadership) ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาตัวผู้บริหารเอง และการจูงใจ (Motivation) ซึ่งเกี่ยวกับการชักจูง หรือการ กระตุ้นให้ผู้อื่นทำงานได้เต็มที่ตามความรู้ความสามารถ

4. การควบคุมองค์การ (Controlling) เป็นการควบคุมองค์การให้การดำเนินงานต่าง ๆ ภายในองค์กรเป็นไปตามแผนงาน ความคาดหวังหรือมาตรฐานที่กำหนด

Bateman (2009, p.19) กล่าวว่า การจัดการ คือ กระบวนการทำงานกับผู้คน และ ทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ผู้บริหารหรือผู้จัดการที่ดีจะต้องทำทั้ง 2 อย่างคือ บริหารคนและทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในโลกธุรกิจทุกวันนี้ ผู้บริหารที่ยิ่งใหญ่จะ ไม่เพียงแต่ปรับเปลี่ยนตามเงื่อนไข แต่ยังคงประยุกต์ใช้อย่างจริงจัง คือ เครื่องคิด มั่นคง และมีวินัย ตามพื้นฐาน หน้าที่หลักของการจัดการ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) และได้สรุปแนวทางการจัดการพื้นฐาน 4 ด้าน คือ P-O-L-C ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) คือ การถ่ายทอดแผนงานและกลยุทธ์ จากการตัดสินใจของระดับบริหารในการกำหนดเป้าหมาย และวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ และถ่ายทอดแผนและเป้าหมายนี้ทั่วทั้งองค์การตั้งแต่ระดับผู้บริหารสูงสุด ระดับกลาง ระดับฝ่าย แผนกจนถึงระดับปฏิบัติการ

2. การจัดองค์การ (Organizing) คือ การจัดองค์การให้มีชีวิต (Dynamic Organization) ไม่หยุดนิ่ง โดยการจัดโครงสร้างองค์การ จากการกำหนดการประชุมและการประสานงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรบุคคล (Human) การเงิน (Financial) โครงสร้างทางกายภาพ (Physical) และข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์การได้ การจัดองค์การนี้รวมถึงการดึงดูดบุคลากรให้มาทำงาน จัดสรรงาน มอบหมายงานให้กับบุคลากรหรือทีมงาน รวมถึงจัดสรรทรัพยากรให้กับทีมงานหรือบุคลากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. การนำ (Leading) คือ ความสามารถของผู้บริหารในการกระตุ้น หรือส่งเสริมให้พนักงานหรือลูกน้องให้มีประสิทธิภาพการทำงานที่อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้รวมถึงการสร้างแรงจูงใจ การสื่อสารกับพนักงานในแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือให้คำแนะนำและสร้างแรงบันดาลใจให้พนักงานสามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

4. การควบคุม (Controlling) คือ หน้าที่ของผู้บริหารในการกำกับดูแลและควบคุมแผนงานว่าได้ตามผลลัพธ์ที่วางแผนไว้หรือไม่ และอาจปรับเปลี่ยนแผนได้เมื่อประเมินแล้วว่าผลงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ทั้งนี้ผู้บริหารต้องแน่ใจแล้วว่าทรัพยากรขององค์การได้ถูกนำมาใช้ตามแผนงานแล้ว การควบคุมนี้นับเป็นกระบวนการสำคัญ หากขาดกระบวนการนี้แผนงานจะไม่ถูกประเมินผล และองค์การไม่รู้ว่าผลงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณภาพและความปลอดภัย

DuBrin (2010, pp.12-13) ได้เสนอกระบวนการบริหารได้ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการกำหนดเป้าหมายขององค์การ และวางแผนทางดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายนั้น ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันขององค์การ การกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ การกำหนดนโยบาย มาตรการและกลยุทธ์การดำเนินงานรวมทั้งการกำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง กระบวนการจัดการทรัพยากรและการจัดระบบการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ประกอบด้วย การจัดทำแผนภูมิปฏิบัติงาน การจัดบุคลากรรับผิดชอบงานต่าง ๆ การจัดทำมาตรฐานและรายละเอียดการปฏิบัติงาน การจัดระบบการบังคับบัญชา และการประสานงาน การกำหนดภารกิจขององค์การ การจัดระบบทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมในองค์การ

3. การนำ (Leading) หมายถึง การอำนวยความสะดวกและการประสานงาน เพื่อให้บุคลากร ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายขององค์การ ซึ่งต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหารประกอบด้วยการจูงใจ การตัดสินใจสั่งการ การสื่อสารและการแก้ปัญหาความขัดแย้งของบุคลากร

4. การควบคุม (Controlling) หมายถึง การกำกับให้ดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย และแผนขององค์การ ประกอบด้วย การตรวจสอบ ติดตาม การเปรียบเทียบผล การปฏิบัติงานกับ เกณฑ์ที่กำหนดไว้ และปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร ผู้วิจัยสรุปว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียน ทั้ง 10 ประการ เป็นไปตามกระบวนการบริหารที่ประกอบด้วย PLOCC ดังนี้

1. P (Planning) การวางแผน ได้แก่

1.1 วางแผนการรับนักเรียน ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

2. L (Leading) การกระตุ้น ชักนำ ได้แก่

2.1 เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน

2.2 เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3. O (Organizing) การจัดองค์การ ได้แก่

3.1 แต่งตั้งข้าราชการครูภายในกลุ่มโรงเรียน ให้ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการกลุ่ม มอบหมาย

3.2 เสนอแต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นที่ปรึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

4. C (Controlling) การควบคุม ได้แก่

4.1 ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม ตามนโยบาย แนวทาง หรือแนวปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

4.2 รายงานผลการปฏิบัติงานในรอบการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

4.3 ปฏิบัติงานอื่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มอบหมาย

5. C (Coordinate) การประสานงาน ได้แก่

5.1 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนวิทยากรภายนอก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน

5.2 ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐและเอกชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน และให้มีการใช้บริการจากโรงเรียน ตลอดจนให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน

หลักการบริหารสถานศึกษา

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management: SBM) ในประเทศไทย นั้นเริ่มปรากฏชัดเจนขึ้นหลังจากที่รัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีหลักการดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (อ้างอิงใน วันชัย กล้าเอี่ยม, 2551, น.13) ได้ให้หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ไว้ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) โดยการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง และเขตพื้นที่การศึกษาไปยังโรงเรียน
2. หลักการบริหารตนเอง (Self-managing) สถานศึกษามีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง ภายใต้การบริหารในรูปแบบขององค์คณะบุคคล คือ คณะกรรมการสถานศึกษา
3. หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า ซึ่งสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และแผนการตัดสินใจ การกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด
4. หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ไม่ใช่มีผู้นำแบบที่นำหรือสั่งการ แต่มีผู้นำที่เน้นการสนับสนุน และอำนวยความสะดวก
5. หลักการพัฒนาทั้งระบบ (Whole School Approach) มีทั้งโครงสร้าง และวัฒนธรรมองค์กร โดยในการเปลี่ยนแปลงต้องให้ระบบทั้งหมดเห็นด้วย และสนับสนุน
6. หลักการรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) เมื่อโรงเรียนได้รับอิสระ และอำนาจมา ก็ต้องแสดงความรับผิดชอบที่จะให้มีการตรวจสอบ เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

ศิริธร พิมพ์ผด (2555, น.21) หลักการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาโดยตรง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหาร

ทั่วไป หลักการมีส่วนร่วมได้กำหนดให้การบริหารสถานศึกษายึดหลักการให้สังคมและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยบริหารในรูปคณะบุคคล เรียกว่าคณะกรรมการสถานศึกษา ตามมาตรา 40 มีตัวแทน 6 กลุ่ม ได้แก่ ผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทน องค์กรชุมชน ผู้แทน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิโดยมี ผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการมีบทบาทหน้าที่กำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพสถานศึกษา ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา ประสาน ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น รายงานผลการจัดการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และมีอำนาจหน้าที่อื่น ที่ได้รับการกระจายอำนาจจากส่วนกลางใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป

หลักการสำคัญในการบริหารแบบ (School- Based Management) โดยทั่วไป ได้แก่

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียน เป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาเด็ก
2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครูผู้ปกครอง ตัวแทนศิษย์ และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น
3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) ในอดีต การจัดการศึกษาจะทำหลากหลายทั้งวัดและองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการต่อมาได้มีการร่วมกัน จัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษาแต่เมื่อ ประชากรเพิ่มขึ้น ความเจริญต่าง ๆ ก้าวไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้า และไม่สนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจ ให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง
4. หลักการบริหารตนเอง (Self- Managing) ในระบบการศึกษาทั่วไป มักจะกำหนด ให้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริง สำหรับ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย และนโยบาย ของส่วนรวม แต่มีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธีการที่ส่วนกลางทำ หน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมายแล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเองโดยให้ โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลายด้วย วิธีการที่แตกต่างกัน แล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน ผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูง กว่าเดิม ที่ทุกอย่างกำหนดมาจากส่วนกลาง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มืองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและเป็นไปตามนโยบายของชาติ

จากการศึกษาเกี่ยวกับหลักการการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยสรุปว่า สรุปว่า หลักการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วยหลักที่สำคัญหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาในหลักการบริหารตนเอง และหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

ขอข่ายการบริหารสถานศึกษา

ตามกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) รัฐมนตรี ว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาโดยมี ขอข่ายดังนี้

- 1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร ท้องถิ่น
- 1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 1.9 การนิเทศการศึกษา
- 1.10 การแนะแนว
- 1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น

1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีขอบข่ายงานดังนี้

2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

2.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2.11 การวางแผนพัสดุ

2.12 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ทางที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

2.14 การจัดหาพัสดุ

2.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

2.17 การเบิกเงินจากคลัง

2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

2.19 การนำเงินส่งคลัง

2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน

2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

2.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล มุ่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองต่อภารกิจของสถานศึกษา โดยมีขอบข่ายดังนี้

3.1 การวางแผนอัตรากำลัง

3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

3.6 การลาทุกประเภท

3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

3.12 การออกจากราชการ

3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ

3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อ และให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร

3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับ

การบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป เป็นงานที่ให้บริการสนับสนุน ส่งเสริมประสานงาน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานของโรงเรียน ต่อสาธารณชน โดยมีขอบข่ายดังนี้

4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

- 4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
 - 4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
 - 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 - 4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
 - 4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 4.8 การดำเนินงานธุรการ
 - 4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
 - 4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
 - 4.11 การรับนักเรียน
 - 4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
 - 4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย
 - 4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - 4.15 การทัศนศึกษา
 - 4.16 งานกิจการนักเรียน
 - 4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
 - 4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
 - 4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผลการ
ปฏิบัติงาน
 - 4.20 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
 - 4.21 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน
- จากการศึกษาขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษาที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยสรุปว่า ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

รัชนิกร นันทะเสน (2551, น.14) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความสำคัญในการดูแลรับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น และประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพแลประสิทธิผล มีบทบาทในการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม หรือทำให้เต็มใจที่จะร่วมมือให้งานสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย

ลิขิต เศรษฐบุตร (2551, น.17) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการนำแนวนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการจัดการศึกษามาสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุตามความมุ่งหมาย

นอกจากนี้ยังมีบทบาทและหน้าที่ คือการวางแผน การจัดแผนงาน การจัดบุคลากร การวิจัย
สั่งการ การประสานงาน การจัดงบประมาณอย่างมีศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอน
ในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

อุดม ธารณะ (2553, น.30) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนา
คุณภาพการศึกษานอกเหนือจากงาน 4 คือ งานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณและงานบริหาร
ทั่วไปแล้ว ยังต้องมีบทบาทหน้าที่อื่น ๆ อีก เช่น บทบาทในการเป็นผู้นำทางวิชาการการบริหาร
จัดการคุณภาพการศึกษา บทบาทในการสร้างสรรค์และพัฒนากิจการศึกษาศึกษา บทบาทในการเป็นผู้
ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมงาน และผู้ได้บังคับบัญชา และบทบาทในการตัดสินใจ

สมเกียรติ บาลลา (2554, น.17) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำยุค
การเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ในการบริหาร หรือการดำเนินงานทุกอย่างภายในสถานศึกษา
ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และตอบสนองความต้องการในด้านการจัดการศึกษาโดยมีความรับผิดชอบ
และผลักดันในการดำเนินการดังกล่าวบรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุจิก ภิณเรศ (2554, น.19) กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทและหน้าที่ความรู้ในการบริหาร
และพัฒนาต่อองค์การ งานบุคคล กลุ่ม เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
และบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ขององค์การ โดยการทำหน้าที่ตรวจสอบ มอบหมายงานสื่อสาร
เป็น เน้นจูงใจ ให้ข่าวสารข้อมูล เพิ่มพูนผลงาน สานความคิดสู่การปฏิบัติ แจ่มชัดด้านนโยบายทำนา
อนาคต ลดปัญหา กล้าตัดสินใจ ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า พาบบรรลุจุดมุ่งหมาย

สวัชพงษ์ พรหมจักร (2555, น.15) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
โดยรวม คือ เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เป็นผู้นำการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา
ให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้ช่วยเสริมสร้างปริมาณและคุณภาพของงาน
ให้บังเกิดผลสูงสุด เป็นผู้กระตุ้นชักนำคน เป็นผู้พัฒนาทรัพยากรและเป็นผู้พัฒนาเป้าหมายใหม่ ๆ
ของสถานศึกษา โดยสร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ และแสวงหาทรัพยากรภายนอกมา
สนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพ สำเร็จผลสมความมุ่งหมายของ
สถานศึกษา

ธารทิพย์ ฤทธิ์โพธิ์ (2557, น.21) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ
ในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคลและการ
บริหารทั่วไป ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงควรจะต้องแสดงบทบาทหลายบทบาท
ในเวลาและสถานการณ์ต่าง ๆ

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่กล่าวมาแล้ว ผู้ศึกษาสรุปว่า ผู้บริหาร
สถานศึกษา มีบทบาทในการนำนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการจัดการศึกษามาสู่การปฏิบัติ ดูแล
รับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ดำเนินงานทุกอย่างภายในสถานศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

และตอบสนองความต้องการในด้านการจัดการศึกษา เพื่อนำองค์การไปสู่เป้าหมาย และประโยชน์สูงสุดทฤษฎี และศิลป์ มาประกอบในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ และบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเครือข่าย

ความหมายของเครือข่าย

พิมพ์วิทย์ ปรีดาสวัสดิ์ (2553, น.20) กล่าวถึง เครือข่าย หมายถึง ความสัมพันธ์ในลักษณะของเครือข่ายจะต้องเริ่มจากตัวบุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลางก่อน แล้วขยายไปตามความสัมพันธ์ที่บุคคลซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางมีความสัมพันธ์ ซึ่งทำให้ต้องกำหนดลงไปว่าจะศึกษาบุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลางก่อน และมีขอบเขตมากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งข้อสังเกตประเภทของบุคคลหรือกลุ่มคนซึ่งบุคคลมีความสัมพันธ์ด้วย โดยอาศัยระยะนำทางสังคม แบ่งเครือข่ายบุคคลประกอบด้วย 3 ปริณพทลที่สำคัญ คือ ปริณพทลแรก ได้แก่ เครือข่ายใกล้ชิด ประกอบด้วย บุคคลต่าง ๆ ที่ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลางมากที่สุด อันได้แก่ ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ปริณพทลที่สอง ได้แก่ เครือข่ายรอง ประกอบด้วย บุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลางรู้จักคุ้นเคยน้อยกว่ากลุ่มแรก และปริณพทลที่สาม เครือข่ายขยาย ได้แก่ กลุ่มบุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์ด้วยโดยผ่านเครือข่ายใกล้ชิดอีกทีหนึ่ง

เอนก นาคะบุตร (2553, น.10) กล่าวว่า เครือข่าย หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ที่จะเรียนร่วมกัน เช่น กลุ่มแต่ละกลุ่มมาพบปะกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งในส่วนของเครือข่ายการเรียนรู้ นั้น เกิดจากการที่ชาวบ้านได้จัดการสิ่งแวดล้อมในเรื่องของการแก้ปัญหา ทำให้ประสบการณ์ ทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว ทำให้เกิดศักยภาพของภูมิปัญญาการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดการเรื่องต่างๆ มีการสะสมและมีการสืบทอดความรู้ที่สามารถตอบปัญหาและการดำเนินชีวิตของชาวบ้านได้ในระดับหนึ่ง มีการผลิตซ้ำ การคิดค้นและประยุกต์กับความรู้ที่ได้จากภายนอก

อภิชัย พันธเสน (2553, น.15) กล่าวถึง เครือข่าย หมายถึง แนวความคิดของเครือข่ายการเรียนรู้ว่าเป็นสิ่งที่จะช่วยเสริมความรู้ ความสามารถช่วยการเรียนรู้ซึ่งกันและกันในส่วนที่ขาดแคลนอยู่ โดยมีคติที่ว่า ไม่มีใครคนใดคนหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งเป็นผู้ผูกขาดความรู้แต่เพียงผู้เดียว ความรู้เกิดจากการเรียนรู้การเข้าใจปัญหาและวิธีการคิดของชาวบ้าน แล้วนำมาวิเคราะห์อย่างเป็นระบบโดยการแลกเปลี่ยนกันในลักษณะของการเสริมความรู้ มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อช่วยพัฒนาความรู้และความสามารถโดยนั้นชาวบ้านเป็นศูนย์กลางการพัฒนา

Michell (2010, p.110) กล่าวว่า เครือข่าย หมายถึง กรอบแนวคิดที่ใช้ศึกษาหาความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่มีอยู่ในสังคม นำไปสู่ความเข้าใจในเรื่องกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ องค์กรทางสังคม และโครงสร้างทางสังคม รวมทั้งลักษณะของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวสามารถ

นำมาใช้อธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลได้ และหากจะกล่าวถึงเครือข่ายในลักษณะที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นนั้น (พิมพ์วัลย์ ปรีดาสวัสดิ์, ม.ป.ป.) ได้เปรียบเสมือนรูปภาพของจุดต่าง ๆ ที่มีเส้นหลายเส้น โยงไปมาระหว่างจุดต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางอันเปรียบเสมือนบุคคลคนหนึ่ง และจุดต่าง ๆ เป็นตัวแทนของบุคคลรอบข้างที่บุคคลนั้นมีความสัมพันธ์ด้วย เส้นโยงหลาย ๆ เส้น จึงหมายถึง ความสัมพันธ์ทางสังคมหลายๆความสัมพันธ์ที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีต่อกันและกัน พื้นฐานความสัมพันธ์ทางสังคมที่สำคัญ คือการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล และมีองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เช่น การปฏิสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล วัสดุอุปกรณ์ การบริการระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกัน เช่น ด้านเศรษฐกิจ เครือญาติ การเมือง สุขภาพ อนามัย ฯลฯ ส่วนพฤติกรรมที่แสดงออก ได้แก่ การไปมาหาสู่ การปรึกษาหารือ การช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งกันและกัน เป็นต้น

จากการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของเครือข่ายข้างต้น สรุปได้ว่าเครือข่าย หมายถึง การรวมกลุ่มหรือการรวมตัวกันของสถานศึกษาภายในกลุ่มในอำเภอ หรือจังหวัด เพื่อร่วมกันบริหาร และจัดการศึกษาในลักษณะเครือข่าย โดยมีการรวมตัวกันหลากหลายรูปแบบ ด้วยการเชื่อมโยงติดต่อประสานงาน สื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริหาร และการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยอยู่ในภายใต้ข้อตกลงหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน

องค์ประกอบของเครือข่าย

องค์ประกอบของเครือข่ายในที่นี้แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบหลัก คือ วิจารณ์ พานิช (2555, น.64)

1. ผู้นำหรือผู้ประสานงาน มีหน้าที่ สร้างรูปแบบการติดต่อสื่อสาร และพัฒนากิจกรรม เพื่อเชื่อมปฏิสัมพันธ์ ให้เกิดการดำรงอยู่ด้วยกัน ประสานงานให้เกิดพื้นที่การแลกเปลี่ยนทั้งที่เป็นพื้นที่จริงและพื้นที่เสมือน ให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในเครือข่ายอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนแต่ละกลุ่มก็จะมีเนื้อหาสาระแตกต่างกันออกไป
2. ทรัพยากร คือการมีแผนการปฏิบัติงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งภายในหน่วยงานและภายในเครือข่ายโดยที่เวลาสำหรับการแลกเปลี่ยนมีความพอดี ไม่มากไม่น้อยไป ไม่เป็นภาระเพิ่มขึ้น
3. กิจกรรมลักษณะของกิจกรรม คือ นำทรัพยากรที่มีอยู่ มาสร้างความสัมพันธ์ โดยผู้นำ จะทำหน้าที่ประสานงานกำหนดรูปแบบ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เพื่อสร้างกิจกรรมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. รูปแบบการสื่อสาร ระบบเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ เช่น โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ระบบประชุมทางไกลผ่านจอภาพ เป็นต้น ใช้เป็นช่องทางตัวกลางในการติดต่อสื่อสารสนับสนุน ในการสร้างความสัมพันธ์ เชื่อมโยงแต่ละองค์ประกอบของเครือข่าย ช่วยในการสร้างความรู้ จัดเก็บแลกเปลี่ยนความรู้ ในแต่ละส่วนแต่ละพื้นที่ในองค์การ เชื่อมโยงกันเกิดเป็นเครือข่าย

การก่อเกิดของเครือข่าย

เครือข่ายแต่ละเครือข่ายต่างมีจุดเริ่มต้น หรือถูกสร้างมาด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน แบ่งชนิดของเครือข่ายออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. เครือข่ายที่เกิดโดยธรรมชาติ

เครือข่ายชนิดนี้มักเกิดจากการที่ผู้คนมีใจตรงกันทำงานคล้ายคลึงกันหรือประสบกับสภาพปัญหาเดียวกันมาก่อน มารวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ ร่วมกันแสวงหาทางเลือกใหม่ที่ดีกว่า การดำรงอยู่ของกลุ่มสมาชิกในเครือข่ายเป็นแรงกระตุ้นที่เกิดขึ้นภายในตัวสมาชิกเอง (ฉันทะ) เครือข่ายเช่นนี้มักเกิดขึ้นในพื้นที่ อาศัยความเป็นเครือญาติ เป็นคนในชุมชน หรือมาจากภูมิลำเนาเดียวกันที่มีวัฒนธรรมความเป็นอยู่คล้ายคลึงกัน มาอยู่รวมกันเป็นกลุ่มโดยจัดตั้งเป็นชมรมที่มีกิจกรรมร่วมกันก่อน เมื่อมีสมาชิกเพิ่มขึ้นจึงขยายพื้นที่ดำเนินการออกไป หรือมีการขยายเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ของกลุ่มมากขึ้น ในที่สุดก็พัฒนาขึ้นเป็นเครือข่ายเพื่อให้ครอบคลุมต่อความต้องการของสมาชิกได้กว้างขวางขึ้นเครือข่ายประเภทนี้มักใช้เวลาก่อร่างสร้างตัวที่ยาวนาน แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้ว มักจะเข้มแข็งยั่งยืน และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้น

2. เครือข่ายจัดตั้ง

เครือข่ายจัดตั้งมักจะมี ความเกี่ยวข้องกับนโยบายหรือการดำเนินงานของภาครัฐ เป็นส่วนใหญ่อการจัดตั้งอยู่ในกรอบความคิดเดิมที่ใช้กลไกของรัฐผลักดันให้เกิดงานที่เป็นรูปธรรม โดยเร็ว และส่วนมากภาคีหรือสมาชิกที่เข้าร่วมเครือข่ายมักจะไม่ได้อมีพื้นฐาน ความต้องการ ความคิด ความเข้าใจ หรือมุมมองในการจัดตั้งเครือข่ายที่ตรงกันมาก่อนที่จะเข้ามารวมตัวกัน เป็นการทำงานเฉพาะกิจชั่วคราวที่ไม่มี ความต่อเนื่อง และมักจะจางหายไป ในที่สุด เว้นแต่ว่าเครือข่ายจะได้รับการชี้แนะที่ดี ดำเนินงานเป็นขั้นตอนจนสามารถสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง เกิดเป็นความผูกพันระหว่างสมาชิกจนนำไปสู่การพัฒนาเป็นเครือข่ายที่แท้จริง อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากลุ่มสมาชิกจะยังคงรักษา สถานภาพของเครือข่ายได้ แต่มีแนวโน้มที่จะลดขนาดของเครือข่ายลงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะก่อตั้ง

3. เครือข่ายวิวัฒนาการ

เป็นการถือกำเนิดโดยไม่ได้เป็นไปตามธรรมชาติตั้งแต่แรก และไม่ได้เกิดจากการจัดตั้ง โดยตรงแต่มีกระบวนการพัฒนาผสมผสานอยู่ โดยเริ่มที่กลุ่มบุคคล/องค์กรมารวมกันด้วยวัตถุประสงค์ กว้าง ๆ ในการสนับสนุนกันและเรียนรู้ไปด้วยกัน โดยยังไม่ได้สร้างเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เฉพาะ ที่ชัดเจนนัก หรืออีกลักษณะหนึ่งคือถูกจุดประกายความคิดจากภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการได้รับฟัง หรือการไปได้เห็นการดำเนินงานของเครือข่ายอื่น ๆ มา แล้วเกิดความคิดที่จะรวมตัวกัน สร้างพันธสัญญาเป็นเครือข่ายช่วยเหลือและพัฒนาตนเอง เครือข่ายที่ว่านี้แม้จะไม่ได้อเกิดจากแรง กระตุ้นภายในโดยตรงตั้งแต่แรก แต่ถ้าสมาชิกมีความตั้งใจจริงที่เกิดจากจิตสำนึกที่ดีเมื่อได้รับการ กระตุ้นและสนับสนุน ก็จะสามารถพัฒนาต่อไปจนกลายเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งทำนองเดียวกันกับ

เครือข่ายที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เครือข่ายในลักษณะนี้พบเห็นอยู่มากมาย เช่น เครือข่ายผู้สูงอายุ เครือข่ายโรงเรียนสร้างเสริมสุขภาพ เป็นต้น

ประเภทของเครือข่ายและรูปแบบของเครือข่าย

จากการศึกษาเอกสาร พบว่า มีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้ให้จำแนกประเภทของเครือข่ายและรูปแบบของเครือข่ายหลายท่าน ดังนี้

สนธยา พลศรี (2550, น.229) ได้แบ่งประเภทของเครือข่ายตามหลักเกณฑ์ที่นิยมใช้กันทั่วไป ได้แก่

1. แบ่งตามความซับซ้อนของกลไกการทำงาน โดยพิจารณาจากความซับซ้อนในการรวมตัว และขยายตัวของสมาชิกจากความซับซ้อนน้อยแล้วเพิ่มความซับซ้อนมากขึ้นเป็นลำดับ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เครือข่ายชั้นเดียว เป็นเครือข่ายที่เกิดจากการรวมตัวของสมาชิกเพียงระดับเดียว โครงสร้างไม่มีความซับซ้อนมากนัก และเครือข่ายหลายชั้น เป็นเครือข่ายที่สมาชิกรวมกันในลักษณะของการขยายเครือข่ายออกไปหลายระดับหรือหลายชั้น ซึ่งจะมีความซับซ้อนที่หลายระดับ

2. การแบ่งตามสถานภาพและบทบาทของสมาชิกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เครือข่ายแนวนอน (Horizontal Network) เป็นเครือข่ายที่สมาชิกมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เมื่อรวมเป็นเครือข่ายจะมีตำแหน่ง และหน้าที่ที่ตัดเทียมกัน ไม่มีใครมีอำนาจเหนือกว่าใคร แต่ต่างนำศักยภาพของตนมาใช้ในการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างเต็มที่ และเครือข่ายแนวตั้ง (Vertical Network) เป็นเครือข่ายที่สมาชิกมีลักษณะแตกต่างกัน เมื่อรวมเป็นเครือข่ายสมาชิกจะมีตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันออกไป เช่น สมาชิกแกนนำ สมาชิกธรรมดา สมาชิกสมทบ เป็นต้น

3. การแบ่งตามระดับการรวมตัวของสมาชิก เป็นการแบ่งประเภทของเครือข่ายตามลักษณะการมารวมกันเป็นเครือข่ายของสมาชิก ซึ่งมีระดับแตกต่างกันออกไปหลายระดับ ได้แก่

3.1 เครือข่ายระดับบุคคลเป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยบุคคลต่างๆ มารวมกันเป็นเครือข่าย เช่น เครือญาติ เพื่อนบ้าน บุคคลที่ประกอบอาชีพเดียวกัน เป็นต้น

3.2 เครือข่ายระดับกลุ่มหรือองค์การ เป็นเครือข่ายที่สมาชิกเกิดจากการรวมตัวของกลุ่มหรือองค์การไม่ใช่บุคคล เช่น ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรจังหวัดสงขลา สหพันธ์ครูสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับต่างๆ เครือข่ายมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลา สหภาพแรงงานแห่งประเทศไทย เป็นต้น

3.3 เครือข่ายระดับบุคคลกับกลุ่มหรือองค์การ เป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ กับกลุ่มหรือองค์การ ซึ่งเป็นคนละระดับกัน

3.4 เครือข่ายระดับชุมชนต่างๆ เป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยชุมชนขนาดต่าง ๆ เช่น ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับเมืองกับเมือง ประเทศต่อประเทศ เป็นต้น หรือสมาชิกอาจจะประกอบด้วยชุมชนขนาดเดียวกันหรือต่างขนาดก็ได้

3.5 เครือข่ายระดับสถาบัน เป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยสถาบันประเภทเดียวกัน เช่น สถาบันครอบครัวกับสถาบันครอบครัว หรือสถาบันต่างประเภทกัน เช่น สถาบันครอบครัวกับสถาบันศาสนา เป็นต้น

4. การแบ่งตามลักษณะการเป็นศูนย์กลางของเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์กลางกับสมาชิกว่าเป็นแบบใด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

4.1 เครือข่ายรวมศูนย์ เป็นเครือข่ายที่มีศูนย์กลางเพียงศูนย์เดียวมีลักษณะเป็นการรวมอำนาจไว้ในศูนย์กลาง สมาชิกเป็นเพียงผู้ร่วมใช้บริการจากศูนย์กลางเท่านั้น หรือมีศูนย์กลางเป็นแม่ข่ายส่วนสมาชิกเป็นลูกข่ายที่ต้องดำเนินงานตามแม่ข่าย เช่น ครูสภา สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เป็นต้น

4.2 เครือข่ายกระจายศูนย์ เป็นเครือข่ายที่สมาชิกมีอิสระในการดำเนินงาน แต่จะมีคณะกรรมการร่วมทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง หรือประสานงานเครือข่าย

4.3 เครือข่ายผสมเป็นเครือข่ายที่มีโครงสร้างทั้งรูปแบบรวมศูนย์ และกระจายศูนย์รวมกัน กล่าวคือ มีศูนย์กลางทำหน้าที่ประสานงานระหว่างสมาชิก แต่ให้สมาชิกมีอิสระในการติดต่อประสานงานกันได้โดยตรงอีกด้วย

4.4 เครือข่ายเชิงซ้อนเป็นเครือข่ายที่โครงสร้างเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถติดต่อประสานงานร่วมมือกันดำเนินงานภายในเครือข่ายได้โดยตรง โดยมีศูนย์กลางประสานงานหลายศูนย์

5. การแบ่งตามระดับความสัมพันธ์กับศูนย์กลางเป็นการแบ่งประเภทของเครือข่ายโดยพิจารณาจากระดับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับศูนย์กลางของเครือข่าย แบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

5.1 เครือข่ายใกล้ชิด (Intimate Network) เป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วย สมาชิกที่ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลางมากที่สุด เช่น เครือข่ายญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท เป็นต้น

5.2 เครือข่ายรอง (Effective Network) เป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิกที่บุคคลผู้เป็นศูนย์กลางรู้จักคุ้นเคยน้อยกว่ากลุ่มเครือข่ายใกล้ชิด ได้แก่ ญาติพี่น้องลำดับห่าง ๆ คนที่รู้จักคุ้นเคยทั่ว ๆ ไป เป็นต้น

5.3 เครือข่ายขยาย (Extended Network) เป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วย สมาชิกซึ่งบุคคลผู้เป็นจุดศูนย์กลางไม่รู้จักโดยตรง แต่สามารถติดต่อสัมพันธ์โดยผ่านบุคคลในเครือข่ายใกล้ชิดอีกทีหนึ่ง

6. การแบ่งตามขนาดของเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากจำนวนของสมาชิกที่รวมกันเป็นเครือข่าย แบ่งออกได้ 2 ประเภท ดังนี้

6.1 เครือข่ายขนาดใหญ่หรือเครือข่ายรวม (Total Network) เป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิกเป็นจำนวนมาก เช่น เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งประเทศไทย

ซึ่งสมาชิกประกอบด้วยกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองต่าง ๆ มากกว่า 70,000 กองทุน ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยซึ่งสมาชิกประกอบด้วยสหกรณ์การเกษตรทุกอำเภอ เป็นต้น

6.2 เครือข่ายขนาดเล็กหรือเครือข่ายย่อย (Sub Network) เป็นเครือข่ายที่มีขนาดเล็กกว่าเครือข่ายรวม มารวมกันเป็นเครือข่ายขนาดใหญ่ขึ้น เช่น กองทุนหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้านรวมกันเป็นเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบล ผลผลิตหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของแต่ละตำบลรวมกันเป็นเครือข่ายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับอำเภอ เป็นต้น

7. การแบ่งตามแหล่งกำเนิดของเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะของที่มาหรือแหล่งเกิดของเครือข่ายเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

7.1 เครือข่ายธรรมชาติเป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ เนื่องจากมีปัจจัยบางอย่างสนับสนุน เช่น เครือญาติเดียวกันนับถือศาสนาเดียวกัน ร่วมถิ่นกำเนิดเดียวกันประสบปัญหาเหมือนกัน เป็นต้น

7.2 เครือข่ายจัดตั้งเป็นเครือข่ายที่เกิดจากการจัดตั้งของมนุษย์ โดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาชุมชน เพื่อพัฒนาอาชีพ เพื่อการเพิ่มพูนรายได้ เพื่อรวมพลังของคนในชุมชน เพื่อความมั่นคงของชุมชนหรือจัดตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น

8. การแบ่งตามลักษณะของสมาชิกที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากความเหมือน หรือความคล้ายคลึงกันของสมาชิก และความแตกต่างกันของสมาชิกแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

8.1 เครือข่ายประเภทเดียวกัน เป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยบุคคลกลุ่มหรือองค์กรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น เครือข่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดต่าง ๆ สมาพันธ์ครูแห่งประเทศไทย สมัชชาคนจนภาคอีสาน สันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ เป็นต้น

8.2 เครือข่ายต่างประเภทกัน เป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีความแตกต่างกัน แต่มารวมกันเป็นเครือข่ายเนื่องจากมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน เช่น เครือข่ายประชารัฐจังหวัดต่าง ๆ ประชาคมจังหวัดต่าง ๆ เป็นต้น

9. การแบ่งตามลักษณะความสัมพันธ์กับรัฐบาล เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากการจัดตั้งและสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นสำคัญ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

9.1 เครือข่ายภาครัฐ เป็นเครือข่ายที่เกิดจากการจัดตั้ง หรือการสนับสนุนโดยรัฐบาล เช่น เครือข่ายอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และเครือข่ายอื่น ๆ ที่จัดตั้งและสนับสนุนโดยกระทรวง กรมและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล

9.2 เครือข่ายภาคเอกชนเป็นเครือข่ายที่ประชาชนรวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรัฐบาล เช่น สโมสรออนไลน์แห่งประเทศไทย สโมสรโรตารีแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารแห่งประเทศไทย สมาคมพ่อค้าจังหวัดต่าง ๆ

9.3 เครือข่ายองค์การพัฒนาเอกชนเป็นเครือข่ายที่เกิดจากองค์การพัฒนาเอกชน (Non-Government Organization-N.G.O.) ซึ่งไม่ถูกบังคับบัญชาโดยรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยไม่แสวงหากำไร เช่น คณะกรรมการประสานงานองค์การพัฒนาเอกชนแห่งประเทศไทย คณะกรรมการประสานงาน องค์การพัฒนาเอกชนภาคใต้ เป็นต้น

10. การแบ่งตามลักษณะของงานเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะกิจกรรมการดำเนินงานของเครือข่าย แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

10.1 เครือข่ายพื้นที่ (Area Network) เป็นเครือข่ายที่ดำเนินงานอยู่ในพื้นที่เดียวกัน โดยกิจกรรมมีความหลากหลายแตกต่างกันออกไป เช่น อยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน ตำบลเดียวกัน อำเภอเดียวกัน จังหวัดเดียวกัน ประเทศเดียวกัน เป็นต้น แต่รวมกันเป็นเครือข่าย

10.2 เครือข่ายกิจกรรม (Issue Network) เป็นเครือข่ายที่ดำเนินงานในกิจกรรมที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจจะครอบคลุมพื้นที่หลายหมู่บ้าน หลายตำบลหลายอำเภอ หลายจังหวัดหลายประเทศ เป็นต้น

11. การแบ่งตามกฎหมายเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากการจดทะเบียน หรือการไม่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายของเครือข่าย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

11.1 เครือข่ายที่ไม่เป็นนิติบุคคล เป็นเครือข่ายที่รวมตัวกันอย่างไม่เป็นทางการ หรือยังไม่ได้ดำเนินการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ชมรม สมาคมต่าง ๆ ที่ยังไม่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เป็นต้น

11.2 เครือข่ายนิติบุคคล เป็นเครือข่ายที่ดำเนินการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบของส่วนราชการ เช่น ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย สมาคมออนไลน์แห่งประเทศไทย หอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น

12. การแบ่งตามรูปแบบความร่วมมือระหว่างสมาชิกเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะความร่วมมือของสมาชิกในการดำเนินงานของเครือข่าย แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

12.1 เครือข่ายไม่เป็นทางการ (Informal Network) เป็นเครือข่ายที่สมาชิกรวมกันเป็นเครือข่ายโดยไม่ต้องมีการลงนาม ไม่ต้องมีระเบียบกฎเกณฑ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรแต่มารวมกันด้วยความจริงใจเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน เช่น เครือข่ายขององค์การพัฒนาเอกชน เป็นต้น

12.2 เครือข่ายเป็นทางการ (Formal Network) เป็นเครือข่ายที่สมาชิกรวมกันภายใต้พันธสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษรมีการกำหนดโครงสร้าง ระเบียบของเครือข่ายบทบาทหน้าที่ของสมาชิกไว้อย่างชัดเจน เช่น สภานายความ เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุข (อ.ส.ม.) เป็นต้น

13. การแบ่งตามคุณสมบัติของเครือข่ายเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากคุณลักษณะของการรวมกันเป็นเครือข่าย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

13.1 เครือข่ายเทียม เป็นเครือข่ายที่ขาดคุณสมบัติของการเป็นเครือข่ายแต่เข้าใจว่าเป็นเครือข่าย เพราะเป็นเพียงการรวมกันของสมาชิกแต่ไม่ได้ร่วมกันแบบเครือข่าย ไม่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน ไม่มีความตั้งใจที่จะดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ตัวอย่างเช่น สมาชิกของสมาคมศิษย์เก่าบางสถาบันการศึกษาที่มีการจัดงาน ชุมนุมศิษย์เก่าทุกปี สมาชิกในรุ่นเดียวกันต่างมาสังสรรค์กันในลักษณะของการรับประทานอาหารเท่านั้น ไม่ได้มีกิจกรรมอื่นใดอีก เป็นต้น

13.2 เครือข่ายแท้ เป็นเครือข่ายที่สมาชิกรวมกันเป็นเครือข่ายแล้วมีลักษณะของการเป็นเครือข่ายที่แท้จริง

14. การแบ่งตามลักษณะของเครือข่ายเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะที่สำคัญของเครือข่าย แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

14.1 เครือข่ายการเรียนรู้ เป็นเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ประสบการณ์ ภูมิปัญญา และเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ชมรมแพทย์แผนไทยภาคใต้ เป็นต้น

14.2 เครือข่ายกิจกรรม เป็นเครือข่ายช่วยเหลือ และร่วมมือทำกิจกรรมในลักษณะเดียวกัน หรือสนับสนุนส่งเสริมกัน เช่น เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เครือข่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

14.3 เครือข่ายทรัพยากร เป็นเครือข่ายที่ระดม และจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น ภาครัฐ เอกชน เข้าไปส่งเสริมสนับสนุนการขาดแคลนทรัพยากรในแต่ละพื้นที่ให้สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างที่คาดหวัง เช่น เครือข่ายประมงชายฝั่งจังหวัดสงขลา เป็นต้น

15. การแบ่งตามวิชาชีพของสมาชิก เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะการประกอบอาชีพของสมาชิกเครือข่ายเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นหลายประเภท เช่น เครือข่ายครู เครือข่ายนักวิชาการ เครือข่ายนักการเมือง เครือข่ายกำนันผู้ใหญ่บ้าน เครือข่ายแพทย์แผนไทย เครือข่ายนักวิจัย เป็นต้น

16. การแบ่งตามลักษณะกิจกรรมของเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะของกิจกรรม หรืองานที่ดำเนินการ ซึ่งแบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น เครือข่ายสตรี เครือข่ายเด็กและเยาวชน เครือข่ายคนพิการ เครือข่ายผู้สูงอายุ เครือข่ายสิ่งแวดล้อม เครือข่ายภูมิปัญญาชาวบ้าน เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค เครือข่ายสุขภาพ เครือข่ายสิทธิมนุษยชน เครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน เป็นต้น

นฤมล นิราทร (2553, น.18) ได้จำแนกประเภทของเครือข่ายทางสังคม ตามมิติ 4 มิติ ดังนี้

1. จำแนกตามพื้นที่ดำเนินการ เช่น เครือข่ายระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดภาค และประเทศ
2. จำแนกตามกิจกรรมหรือประเด็นปัญหา เช่น เครือข่ายที่ทำงานด้านเด็ก สตรี สาธารณสุข เศรษฐกิจ พัฒนาชุมชน สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม
3. จำแนกตามอาชีพหรือสถานภาพทางสังคม เช่น เครือข่ายด้านแรงงาน เครือข่ายกลุ่ม พระสงฆ์ เครือข่ายครูพิทักษ์สิทธิเด็ก เครือข่ายสาวตรีนักเรียน
4. จำแนกตามรูปแบบโครงสร้างหรือความสัมพันธ์ ทำให้เกิดเครือข่ายใน 2 ลักษณะ ได้แก่ เครือข่ายตามแนวดิ่ง เป็นเครือข่ายที่มีโครงสร้างเป็นช่วงชั้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การ ภายในเครือข่ายไม่เท่ากัน และเครือข่ายตามแนวนอน เป็นเครือข่ายที่ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การ ภายในเครือข่ายเท่าเทียมกัน

จากการศึกษาเกี่ยวกับประเภทของเครือข่ายและรูปแบบของเครือข่าย ข้างต้น สรุปได้ว่า จำแนกประเภทของเครือข่ายทางสังคม ตามมิติ 4 มิติ ดังนี้

1. จำแนกตามพื้นที่ดำเนินการ เช่น เครือข่ายระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดภาค และประเทศ
2. จำแนกตามกิจกรรมหรือประเด็นปัญหา เช่น เครือข่ายที่ทำงานด้านเด็ก สตรี สาธารณสุข เศรษฐกิจ พัฒนาชุมชน สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม
3. จำแนกตามอาชีพหรือสถานภาพทางสังคม เช่น เครือข่ายด้านแรงงาน เครือข่ายกลุ่ม พระสงฆ์ เครือข่ายครูพิทักษ์สิทธิเด็ก เครือข่ายสาวตรีนักเรียน
4. จำแนกตามรูปแบบโครงสร้างหรือความสัมพันธ์ ทำให้เกิดเครือข่ายใน 2 ลักษณะ คือ เครือข่ายตามแนวดิ่ง เป็นเครือข่ายที่มีโครงสร้างเป็นช่วงชั้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การ ภายในเครือข่ายไม่เท่ากัน และเครือข่ายตามแนวนอน เป็นเครือข่ายที่ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การ ภายในเครือข่ายเท่าเทียมกัน

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเครือข่าย

จากการศึกษาระเบียบของกลุ่มโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีการกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเครือข่ายไว้ ดังนี้

ในแต่ละแห่งที่มีการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนหรือเครือข่ายสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์ที่ให้แต่ละโรงเรียนได้มาร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองรับนโยบายการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การบูรณาการการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 (2555, น.2) ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2555 ให้จัดตั้งกลุ่มโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยรวมโรงเรียนเข้าด้วยกันตามช่วงชั้นที่จัดการศึกษา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการใช้ทรัพยากรดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อสนับสนุนให้โรงเรียนภายในกลุ่ม ร่วมมือช่วยเหลือกันในด้านงานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล งานบริหารทั่วไป และงานบริหารกิจการนักเรียน
3. เพื่อระดมสรรพกำลังด้านความคิด ด้านความร่วมมือร่วมใจ ด้านกำลังงานเต็มตามศักยภาพในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่มให้สูงขึ้นและใกล้เคียงกัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 (2558, น.2) ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2558 ให้จัดตั้งกลุ่มโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยรวมโรงเรียนเข้าด้วยกันตามช่วงชั้นที่จัดการศึกษา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ร่วมมือในการดำเนินการพัฒนางานด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไปร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย ยุกระดับคุณภาพทางการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสู่มาตรฐานสากล
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือภายในกลุ่มโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพการศึกษา การศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาพิเศษ และการประเมินผลการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
3. เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน การจัดการศึกษาของสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในกลุ่มโรงเรียน
4. เพื่อระดมทรัพยากร ในการบริหารจัดการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน
5. เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ร่วมมือในการดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานอื่นที่เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษาและกลุ่มโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 (2558, น.2) ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2558 ให้จัดตั้งกลุ่มโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยรวมโรงเรียนเข้าด้วยกันตามช่วงชั้นที่จัดการศึกษา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2. เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้โรงเรียนภายในกลุ่มร่วมมือและช่วยเหลือกันในการจัดการด้านงานวิชาการ งานการเงินและงบประมาณ งานบริหารงานบุคคลและงานบริหารงานทั่วไป

โครงสร้างของเครือข่ายสถานศึกษา

จากการศึกษาระเบียบของกลุ่มโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีการกล่าวถึงโครงสร้างของเครือข่ายสถานศึกษาหรือกลุ่มโรงเรียนไว้ ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ได้กำหนดไว้ว่า กลุ่มโรงเรียนเป็นองค์กรในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านบริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคลและบริหารทั่วไป ตลอดจนกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แต่ไม่เป็นองค์กรในสายบังคับบัญชา ให้จัดตั้งกลุ่มโรงเรียนโดยรวมสถานศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงกันในสังกัด เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนสถานที่ตั้งของสำนักงานกลุ่มโรงเรียนให้ใช้สถานที่ของสถานศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่หรือสถานศึกษาที่มีอาคารเพียงพอ หรือสถานศึกษาที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษาต่าง ๆ ภายในกลุ่มโรงเรียนที่สามารถเดินทางติดต่อไปมาได้สะดวก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 กำหนดไว้ว่า ข้อ 9 ให้มีสำนักงานกลุ่มโรงเรียน โดยใช้สถานศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่งภายในกลุ่มโรงเรียน เป็นที่ตั้งสำนักงาน และให้ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนที่เป็นที่ตั้งสำนักงานกลุ่มโรงเรียน เป็นหัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ได้กำหนด ให้จัดตั้งศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเข้าเป็นศูนย์ เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาภายในศูนย์ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตลอดจนสามารถใช้ทรัพยากรดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 กำหนดว่าให้จัดตั้งกลุ่มโรงเรียนเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสามารถใช้

ทรัพยากรในการบริหารจัดการศึกษาร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดฐานตำบลในเขตอำเภอเดียวกันเป็นหลัก และจัดให้มีที่ตั้งสำนักงานกลุ่ม โดยใช้โรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งภายในกลุ่ม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกลุ่ม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 3 ได้กำหนดไว้ว่า การพิจารณาเสนอจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน ให้รวมกลุ่มสถานศึกษาของรัฐและเอกชนเป็นกลุ่มโรงเรียน มีจำนวนสถานศึกษาไม่น้อยกว่าสิบโรงเรียนแต่ไม่เกินสิบห้าโรงเรียน ในกรณีที่มีความจำเป็นในการเสนอจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนสถานศึกษาน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดให้แสดงผลและความจำเป็นต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นรายกรณี และให้มีสำนักงานกลุ่มโรงเรียน โดยใช้สถานที่ตั้งสำนักงานกลุ่มโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่หรือโรงเรียนที่เป็นศูนย์กลางกลุ่มโรงเรียน มีเส้นทางคมนาคมสะดวกระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่ม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ได้กำหนดไว้ว่าให้จัดตั้งกลุ่มโรงเรียนและ/หรือโรงเรียนขยายโอกาส แล้วแต่กรณี ที่มีจำนวนโรงเรียนระหว่าง 8 ถึง 15 โรงเรียน ทั้งนี้ให้คำนึงถึงสภาพภูมิศาสตร์ ความสะดวกของการคมนาคม ติดต่อกัน และการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือท้องที่ซึ่งโรงเรียนตั้งอยู่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อาจให้กลุ่มโรงเรียนมีจำนวนโรงเรียนมากกว่า หรือน้อยกว่าจำนวน ที่กำหนดไว้ตามวรรคแรกก็ได้ ตามความจำเป็น การตั้งกลุ่มโรงเรียน รายชื่อกลุ่มโรงเรียนในแต่ละกลุ่มให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และให้คณะกรรมการกลุ่มกำหนดสถานที่ตั้ง สำนักงานกลุ่มตามความเหมาะสม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ได้กำหนดไว้ว่า ให้มีการจัดรวมสถานศึกษาพื้นที่ใกล้เคียงกันเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มโรงเรียนโดยคำนึงถึงตามสภาพที่ตั้งด้านภูมิศาสตร์ จำนวน ขนาด ประเภทของสถานศึกษา และความเหมาะสม เหตุผลความจำเป็นอื่น ๆ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 กำหนดไว้ว่าให้จัดโรงเรียนเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มโรงเรียน โดยจัดเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และกลุ่มโรงเรียนในกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งให้มีจำนวนโรงเรียนในแต่ละกลุ่มโรงเรียน ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ การคมนาคมเขตปกครองท้องถิ่น และความสามารถช่วยเหลือกันในการจัดการศึกษาในการจัดกลุ่มโรงเรียนให้ทำเป็นประกาศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ได้กำหนดไว้ว่าให้รวมสถานศึกษาหลาย ๆ แห่งที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยคำนึงถึง เขตการปกครอง สภาพทางภูมิศาสตร์ และการคมนาคม เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ โดยกลุ่มเครือข่ายหนึ่ง ๆ ให้มีสถานศึกษาไม่น้อยกว่าหกแห่ง และไม่เกิน

ยี่สิบแห่งโดยประกาศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หากจะมีจำนวนมากหรือน้อยกว่า ให้ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้กำหนดไว้ว่า กลุ่มโรงเรียนเป็นสำนักงานกลางในการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดให้มีการจัดรวมโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียงและหรือโรงเรียนเอกชนในพื้นที่ใกล้เคียงกันเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มโรงเรียน โดยคำนึงถึงพื้นที่ให้บริการ การคมนาคม ปัจจัยการบริหารซึ่งกลุ่มโรงเรียนหนึ่งให้มีจำนวนสถานศึกษา ไม่น้อยกว่าสองแห่ง แต่ต้องไม่เกินเจ็ดแห่งหากมีการจัดตั้งโรงเรียนใหม่ในพื้นที่กลุ่มโรงเรียนได้ให้โรงเรียนที่ตั้งใหม่สังกัดกลุ่มโรงเรียนนั้น สถานศึกษาเอกชน สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจรวมกันตั้งกลุ่มเครือข่ายของตนเองขึ้นเป็นการเฉพาะก็ได้โดยไม่จำกัดจำนวนสถานศึกษา และให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาจัดหาที่ตั้งสำนักงานกลุ่มโรงเรียน หรือศูนย์เครือข่าย โดยใช้สถานที่ของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนหรือศูนย์เครือข่าย ที่มีอาคารสถานที่ และความพร้อมด้านอื่น ๆ เพียงพอ มีสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นศูนย์กลางของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน หรือศูนย์เครือข่ายที่สามารถเดินทางติดต่อไปมาได้สะดวก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กำหนดไว้ว่า ให้จัดตั้งกลุ่มโรงเรียน โดยรวมโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 2 เข้าด้วยกัน โดยยึดการกระจายของช่วงชั้น ปริมาณโรงเรียนและการคมนาคมเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่ม ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสามารถใช้ทรัพยากรดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพในการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนตามวรรค ให้รวมโรงเรียนที่ตั้งในเขตปกครองท้องถิ่นที่เดียวกันเป็นหลักโดยคำนึงถึงสภาพทางภูมิศาสตร์หรือความสะดวกในการคมนาคมของท้องถิ่น และให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนและชื่อกลุ่มโรงเรียนตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. กลุ่มโรงเรียนหนึ่งให้มีโรงเรียนไม่น้อยกว่า 15 โรงเรียน แต่ไม่เกิน 25 โรงเรียน
2. การตั้งชื่อกลุ่มโรงเรียนให้ใช้ชื่ออำเภอตามด้วยลำดับที่ ของจำนวนกลุ่มโรงเรียน

ในอำเภอนั้นสำหรับที่ตั้งของสำนักงานกลุ่มให้เป็นไปตามความเห็นชอบของคณะกรรมการกลุ่ม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาจัดตั้ง เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกกลุ่มโรงเรียน และการตั้งชื่อของกลุ่มโรงเรียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อจัดทำเป็นประกาศโดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มโรงเรียนหนึ่ง ให้รวมโรงเรียนในเขตอำเภอเดียวกันไม่น้อยกว่า 8 โรงเรียนแต่ไม่เกิน 12 โรงเรียน เข้าเป็นกลุ่มโรงเรียน โดยคำนึงถึงสภาพภูมิศาสตร์ การคมนาคมและความสะดวกในการ

ติดต่อประสานงานกันเป็นสำคัญ และควรมีขนาดของโรงเรียน เล็ก กลาง ใหญ่ กระจายอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

2. โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นใหม่อยู่ในพื้นที่กลุ่มโรงเรียนใด ให้จัดเข้ากลุ่มโรงเรียนนั้นถ้าโรงเรียนนั้นอยู่ระหว่างพื้นที่ของสองกลุ่มโรงเรียนขึ้นไป ให้จัดเข้ากลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนโรงเรียนน้อยกว่า ถ้ากลุ่มโรงเรียนมีจำนวนโรงเรียนเท่ากัน ให้จัดเข้ากลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 กำหนดไว้ว่าการจัดตั้งเครือข่ายสถานศึกษาให้พิจารณา หลักเกณฑ์ คือ

1. ในหนึ่งเครือข่ายสถานศึกษาให้มีสถานศึกษาตั้งแต่ 10 แห่ง แต่ไม่เกิน 15 แห่ง
2. การเรียกชื่อเครือข่ายสถานศึกษา ให้ใช้ข้อความว่า " เครือข่ายสถานศึกษาประเภทที่หนึ่งเครือข่ายที่ (ตามด้วยชื่อเครือข่าย) หรือ เครือข่ายสถานศึกษาประเภทที่สอง เครือข่ายที่ (ตามด้วยชื่อเครือข่าย)

3. การประกาศจัดตั้งเครือข่ายสถานศึกษาให้เป็นอำนาจของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และให้คณะกรรมการพิจารณาสถานศึกษาที่มีศักยภาพและความพร้อมและความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ เป็นสถานที่ตั้งของสำนักงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กำหนดไว้ว่าการจัดตั้งเครือข่ายสถานศึกษาให้พิจารณา หลักเกณฑ์ คือ

1. กลุ่มโรงเรียนเป็นศูนย์ดำเนินงาน เพื่อร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่มให้สูงขึ้นและใกล้เคียงกัน ช่วยเหลือในด้านการศึกษารวมถึงการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ตลอดทั้งการจัดกิจกรรมทางการศึกษาร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดแบ่งกลุ่มโรงเรียน โดยการจัดรวมโรงเรียนในสังกัดเข้าด้วยกัน จำนวน 10-20 โรงเรียน ให้คำนึงถึงขนาดของโรงเรียน จำนวนนักเรียน จำนวนครู สภาพทางภูมิศาสตร์ การคมนาคม ชุมชน ท้องถิ่น และความสามารถช่วยเหลือกันในการจัดการศึกษา

ในกรณีมีเหตุจำเป็นหรือมีการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนภายในกลุ่ม อาจจัดรวมโรงเรียนให้มีจำนวนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดได้

ในการจัดรวมโรงเรียนตามวาระหนึ่ง ให้ได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และให้จัดทำเป็นประกาศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3. กลุ่มโรงเรียนต้องจัดให้โรงเรียนในกลุ่มร่วมมือกันสนับสนุนกันในการส่งเสริมการดำเนินงานทั้งด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไปเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม

4. คณะกรรมการกลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนนั้น ให้คณะกรรมการกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม 1 คน รองประธานกลุ่ม 1-2 คน ให้ประธานกลุ่มเลือกกรรมการกลุ่มหนึ่งคนเป็นเลขานุการ และเลือกครูในโรงเรียนของประธานกลุ่ม เป็นผู้ช่วยเลขานุการ 1 คน

ในกรณีที่โรงเรียนใดไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ให้ผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการ แทน ปฏิบัติหน้าที่กรรมการกลุ่ม ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนั้น

ให้มีที่ปรึกษาประจำกลุ่ม กลุ่มละไม่น้อยกว่า 2 คน ซึ่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา แต่งตั้งศึกษานิเทศก์ หรือบุคลากรที่มีความเหมาะสม มีหน้าที่ให้คำปรึกษาเสนอแนะ ความคิดเห็น ซึ่งอาจเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการกลุ่มได้ โดยไม่มีสิทธิ์ออกเสียงลงมติ

ให้ประธานกลุ่มมีหน้าที่เป็นผู้ประสานการดำเนินการจัดการศึกษา และติดตามประเมินผล การดำเนินงานของกลุ่ม ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนภายใน กลุ่ม ตามนโยบาย แนวทาง หรือแผนปฏิบัติการของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

5. ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ มีวาระการดำรง ตำแหน่ง 2 ปีการศึกษา ทั้งนี้ประธานกลุ่ม จะดำรงตำแหน่งไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน และพ้นจาก ตำแหน่งเมื่อ

5.1 ครบวาระ

5.2 ตาย

5.3 ลาออก

5.4 พ้นจากการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ ทั้งสิ้นและรวมถึงการพ้นจาก การปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่ในโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนนั้น

5.5 ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่นอกกลุ่มโรงเรียน หรือลาศึกษาต่อที่ไม่สามารถปฏิบัติ หน้าที่ประจำได้ เป็นเวลาเกินกว่า 60 วัน

เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระแรกแล้วให้พ้นจาก หน้าที่ตามวาระของประธานกลุ่ม หรือตามที่ประธานกลุ่มกำหนด

6. ในวันที่ประธานกลุ่มว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระ ให้ดำเนินการเลือกประธานกลุ่ม ใหม่ภายใน 30 วัน ประธานกลุ่มที่ได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน แต่ถ้าวาระที่เหลือไม่ถึง 90 วัน จะไม่เลือกใหม่ได้ และให้รองประธานกลุ่มปฏิบัติหน้าที่ประธานกลุ่ม ไปจนครบวาระ

7. การประชุมคณะกรรมการกลุ่ม

7.1 ให้มีการประชุมคณะกรรมการกลุ่มอย่างน้อยภาคเรียนละสองครั้ง

7.2 ในการประชุม กรรมการกลุ่มต้องมาประชุมทุกครั้ง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่สามารถมาประชุมได้ ต้องมอบหมายให้ตัวแทนเข้าประชุม การประชุมต้องมีกรรมการกลุ่มมาประชุมเกินกว่ากึ่งหนึ่งจึงถือเป็นองค์ประชุม

7.3 ในการประชุม ถ้าประธานกลุ่มไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกลุ่มทำหน้าที่ประธานการประชุม ถ้าประธานกลุ่มและรองประธานกลุ่มไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการกลุ่มที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานการประชุม

7.4 การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากของผู้มาประชุม กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

7.5 ให้ประธานกลุ่มส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการกลุ่มให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทราบภายในเจ็ดวันทำการนับตั้งแต่วันที่มีการประชุม จากการศึกษาจากระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเรื่องเครือข่ายสถานศึกษา ตามที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปเกี่ยวกับโครงสร้างของเครือข่ายสถานศึกษาได้ว่า โครงสร้างของเครือข่ายสถานศึกษา ถือ การกำหนดรายละเอียดที่แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบของเครือข่ายสถานศึกษา โดยกำหนดให้มีที่มาจากผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้รักษาการภายในกลุ่มโรงเรียน แต่ละโรงเรียน และการกำหนดจำนวนของสถานศึกษาที่จะจัดตั้งขึ้นเป็นเครือข่ายสถานศึกษา ตั้งแต่ 6-25 แห่ง อาจมีมากกว่าหรือน้อยกว่าก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของบริบทสภาพภูมิศาสตร์ หรือเหตุผลความจำเป็นอื่น ส่วนที่ตั้งสำนักงานกลุ่มหรือสำนักงานเครือข่ายสถานศึกษา ให้จัดตั้งในสถานศึกษา ภายในกลุ่มโรงเรียน โดยคำนึงถึงการเป็นศูนย์กลาง การเดินทางไปมาสะดวกของโรงเรียนภายในกลุ่ม ความเหมาะสมด้านอื่น ๆ โดยให้คณะกรรมการกลุ่มเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกที่ตั้งสำนักงานกลุ่มโรงเรียน

คณะกรรมการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา

จากการศึกษาระเบียบของเครือข่ายสถานศึกษาหรือกลุ่มโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาต่าง ๆ มีการกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาหรือกลุ่มโรงเรียนไว้ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ได้กำหนดไว้กลุ่มโรงเรียนให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน" ประกอบด้วย

1. ประธานบริหารกลุ่มโรงเรียน
2. รองประธานบริหารกลุ่มโรงเรียน จำนวน 4 ตำแหน่ง
3. กรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน
4. กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน

โดยประธานบริหารกลุ่มโรงเรียนอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปีการศึกษา และไม่เกิน 2 วาระติดต่อกันและให้ประธานบริหารกลุ่มโรงเรียนคัดเลือกรองประธานบริหารกลุ่มโรงเรียน จำนวน 4 คนประกอบไปด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นที่ตั้งสำนักงานกลุ่มโรงเรียนกรณีที่ไม่ได้เป็นประธานบริหารกลุ่มโรงเรียน
2. จากคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ให้ประธานบริหารกลุ่มโรงเรียนเลือกเลขานุการคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน จากคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน จำนวน 1 คน และประธานบริหารกลุ่มโรงเรียนอาจเลือกผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนจากครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน จำนวนไม่เกิน 2 คน

คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปีการศึกษา โดยไม่จำกัดวาระการดำรงตำแหน่ง

การพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ตาย
2. ลาออก
3. ได้รับคำสั่งข้ายให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกกลุ่มโรงเรียน
4. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติระเบียบ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการกลุ่มประกอบไปด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในกลุ่มเครือข่ายการศึกษาเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
2. ผู้แทนข้าราชการครูสายผู้สอนที่มาจากคัดเลือกตั้งจากข้าราชการครูในกลุ่ม ไม่เกินหนึ่งในสามของคณะกรรมการโดยตำแหน่ง และไม่เกินโรงเรียนละ 1 คน การเลือกประธานกลุ่มรองประธานกลุ่ม ให้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ให้คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มเสนอชื่อกรรมการโดยตำแหน่งเป็นประธานกลุ่มเครือข่ายการศึกษา โดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า 2 คน

2.2 ผู้ถูกเสนอชื่อเพื่อเป็นประธานกลุ่มต้องเป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการศึกษา และเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่มีอุปสรรคปัญหาต่อการบริหารงานในโรงเรียน

2.3 การเลือกประธานกลุ่ม และรองประธานกลุ่มให้ดำเนินการเลือกโดยวิธีตรง และลับ

2.4 ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับการเลือกเป็นประธานกลุ่ม และรองประธานกลุ่ม

2.5 กรณีผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก

2.6 กรณีมีผู้ได้รับการเสนอชื่อเพียง 1 ราย สำหรับประธานกลุ่ม และ 2 ราย สำหรับรองประธานกลุ่ม ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือกเป็นประธานกลุ่ม และรองประธานกลุ่มแล้วแต่กรณีการเลือกคณะกรรมการกลุ่มให้ดำเนินการดังนี้

2.6.1 ให้คณะกรรมการกลุ่มโดยตำแหน่ง ให้ครูผู้สอนดำเนินการเลือกตั้งโดยวิธีตรง และลับ

2.6.2 ให้ครูผู้สอนหรือผู้บริหารสถานศึกษาเสนอชื่อโรงเรียนละไม่เกิน 1 คน สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง

2.6.3 ให้ครูผู้สอนทุกโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการศึกษา เลือกคณะกรรมการได้ตามจำนวนที่กำหนดไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการโดยตำแหน่ง

2.6.4 ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด และรองลงไปตาม (3) เป็นคณะกรรมการกลุ่ม

2.6.5 กรณีมีผู้สมัครเท่ากับจำนวนคณะกรรมการกลุ่ม ถือว่าเป็นคณะกรรมการกลุ่มโดยไม่ต้องมีการเลือกตั้ง

ผู้ได้รับเลือกให้ดำรงคณะกรรมการกลุ่ม ให้อยู่ในตำแหน่งวาระละ 2 ปีการศึกษา แต่ไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน หากผู้ได้รับเลือกตั้งกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มดำเนินการเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนจนครบวาระภายใน 30 วัน เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งนั้นจะเหลือไม่ถึง 90 วัน คณะกรรมการกลุ่ม พ้นจากตำแหน่งเมื่อ 1. ครบวาระ 2. เสียชีวิต

3. ลาออก 4. ได้รับคำสั่งให้ย้ายหรือไปปฏิบัติหน้าที่นอกกลุ่มเครือข่ายการศึกษา หรือลาศึกษาต่อ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ประจำได้เป็นเวลาเกิน 60 วัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 กำหนดไว้ว่า คณะกรรมการกลุ่มประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนภายในกลุ่มเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ให้คณะกรรมการกลุ่มเลือกกรรมการเป็นประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม และเลขานุการกลุ่มในการเลือกประธานคณะกรรมการกลุ่ม และจะต้องมีคณะกรรมการเข้าประชุมไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของกรรมการทั้งหมด

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่มและให้คณะกรรมการกลุ่มอยู่ในตำแหน่งคราวละสองการศึกษา เมื่อครบวาระแล้วอาจได้รับเลือกได้อีกส่วน วาระการอยู่ในตำแหน่งของคณะกรรมการกลุ่ม ครบวาระสองปีการศึกษา เมื่อครบวาระแล้วอาจได้รับ

เลือกอีกได้ การเลือกประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม และเลขานุการกลุ่มให้กระทำภายใน 30 วัน นับจากวันสิ้นสุดของคณะกรรมการชุดเดิม และให้คณะกรรมการชุดเดิมทำหน้าที่ไปจนกว่าจะได้ ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม ชุดใหม่ให้คณะกรรมการกลุ่มพิจารณาเลือก ที่ปรึกษากลุ่ม ตามความเหมาะสมในแต่ละกลุ่มโรงเรียน ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความหลากหลาย โดยเสนอ ชื่อให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้แต่งตั้ง

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่งตั้งผู้กำกับติดตาม และประเมินผล กลุ่มโรงเรียน อย่างน้อยกลุ่มละ 1 คน และศึกษานิเทศก์กลุ่มโรงเรียน อย่างน้อยกลุ่มละ 1 คน การพ้นจากตำแหน่งประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ตาย
2. ลาออก
3. พ้นจากการเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน
4. ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกกลุ่มโรงเรียนหรือศึกษาต่อเป็นเวลาเกินเก้าสิบวัน
5. ได้รับคำสั่งย้ายให้ไปดำรงตำแหน่งอื่นนอกกลุ่มโรงเรียน
6. คณะกรรมการกลุ่มมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3

ในกรณีที่ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่มว่างลงก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการเลือกภายใน 30 วัน และให้ผู้ได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของ กรรมการที่ตนแทน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กำหนดไว้ว่า คณะกรรมการ กลุ่มประกอบด้วย

1. การจัดแบ่งกลุ่มโรงเรียน โดยการจัดรวมโรงเรียนในสังกัดเข้าด้วยกัน จำนวน 10-20 โรงเรียน ให้คำนึงถึงขนาดของโรงเรียน จำนวนนักเรียน จำนวนครู สภาพทางภูมิศาสตร์ การคมนาคม ชุมชน ท้องถิ่น และความสามารถช่วยเหลือกันในการจัดการศึกษา

ในกรณีมีเหตุจำเป็นหรือมีการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนภายในกลุ่ม อาจจัดรวมโรงเรียนให้มี จำนวนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดได้

ในการจัดรวมโรงเรียนตามวาระหนึ่ง ให้ได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และให้จัดทำเป็นประกาศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2. กลุ่มโรงเรียนต้องจัดให้โรงเรียนในกลุ่มร่วมมือกันสนับสนุนกันในการส่งเสริมการ ดำเนินงานทั้งด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไปเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม

3. คณะกรรมการกลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนนั้น ให้คณะกรรมการกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม 1 คน รองประธานกลุ่ม 1-2 คน ให้ประธานกลุ่มเลือก

กรรมการกลุ่มหนึ่งคนเป็นเลขานุการ และเลือกครูในโรงเรียนของประธานกลุ่มเป็นผู้ช่วยเลขานุการ
1 คน

ในกรณีที่โรงเรียนใดไม่มีผู้บริหารสถานศึกษา ให้ผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้รักษาราชการ
แทน ปฏิบัติหน้าที่กรรมการกลุ่ม ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนั้น

ให้มีที่ปรึกษาประจำกลุ่ม กลุ่มละไม่น้อยกว่า 6 คน ซึ่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา แต่งตั้งศึกษานิเทศก์ หรือบุคลากรที่มีความเหมาะสม มีหน้าที่ให้คำปรึกษาเสนอแนะ
ความคิดเห็น ซึ่งอาจเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการกลุ่มได้โดยไม่มีสิทธิ์ออกเสียงลงมติ ให้ประธานกลุ่ม
มีหน้าที่เป็นผู้ประสานการดำเนินการจัดการศึกษา และติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่ม
ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม ตามนโยบาย
แนวทาง หรือแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

4. ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ มีวาระการดำรง
ตำแหน่ง 2 ปีการศึกษา ทั้งนี้ประธานกลุ่ม จะดำรงตำแหน่งไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน และพ้นจาก
ตำแหน่งเมื่อ

4.1 ครบวาระ

4.2 ตาย

4.3 ลาออก

4.4 พ้นจากการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ ทั้งสิ้นและรวมถึงการพ้น
จากการปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่ในโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนนั้น

4.5 ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่นอกกลุ่มโรงเรียน หรือลาศึกษาต่อที่ไม่สามารถปฏิบัติ
หน้าที่ประจำได้ เป็นเวลาเกินกว่า 60 วัน

เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระแรกแล้วให้พ้นจาก
หน้าที่ตามวาระของประธานกลุ่ม หรือตามที่ประธานกลุ่มกำหนด

จากการศึกษาเกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า
การจัดแบ่งกลุ่มโรงเรียน โดยการจัดรวมโรงเรียนในสังกัดเข้าด้วยกัน จำนวน 10-20 โรงเรียน
กลุ่มโรงเรียนต้องจัดให้โรงเรียนในกลุ่มร่วมมือกันสนับสนุนกันในการส่งเสริมการดำเนินงาน
ทั้งด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไปเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนภายในกลุ่ม คณะกรรมการกลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียนในกลุ่ม
โรงเรียนนั้นให้คณะกรรมการกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม 1 คน รองประธานกลุ่ม 1-2 คน และประธาน
กลุ่ม รองประธานกลุ่ม เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ มีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปีการศึกษา

บทบาทและหน้าที่ของเครือข่ายสถานศึกษา

จากการศึกษาระเบียบของกลุ่มโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้มีการกล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของเครือข่ายสถานศึกษาหรือกลุ่มโรงเรียนไว้ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชสีมา เขต 6 กำหนดไว้ว่า บทบาทหน้าที่ของ ศูนย์และคณะกรรมการศูนย์ มีบทบาทหน้าที่ในกรส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาและบุคลากร ภายในศูนย์ร่วมมือช่วยเหลือกันทั้งในคนวิชาการและวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาและวิชาชีพครู ให้คิดการพัฒนาทั้งนักเรียน ครู ผู้บริหาร สถานศึกษา และชุมชน และมี หน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำแผนงาน โครงการพัฒนาการศึกษาของศูนย์เสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 2. ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
 3. ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม ประเมินผลการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก
 4. ประสานงานการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความก้าวหน้าในด้านวิชาการ และวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
 5. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายวิชาการ
 6. ประสานการปฏิบัติงานระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษากับสถานศึกษาภายในศูนย์ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
 7. ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการพัฒนาการศึกษาของศูนย์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
 8. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามอบหมาย
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 กำหนดไว้ว่า ให้กลุ่มโรงเรียน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาและแผนปรับปรุงพัฒนามาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และความต้องการของท้องถิ่น
2. สนับสนุนการวิเคราะห์งบประมาณของสถานศึกษา และกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. ส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย การศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษรวมทั้งการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในกลุ่มโรงเรียน
5. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย ในกลุ่มโรงเรียนรวมทั้งหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนและตามอัธยาศัย ในกลุ่มโรงเรียน
6. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูล สารสนเทศด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในกลุ่มโรงเรียน
7. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
8. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษา ภายในกลุ่มโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
9. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในกลุ่มโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
10. ดำเนินการ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
11. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา คณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการคณะอนุกรรมการและคณะทำงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
12. ประสานและมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
13. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามอบหมาย
 - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ได้กำหนดไว้ว่าให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน มีหน้าที่ดังนี้
 1. กำกับนโยบายและแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 2. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน

3. ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม และดำเนินงานเกี่ยวกับสิทธิและโอกาสทางการศึกษา ของประชากรในวัยเรียนให้มีสิทธิและโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

4. แต่งตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือ ดำเนินการอื่นภายในกลุ่มโรงเรียน

5. ปฏิบัติงานอื่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามอบหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 กำหนดไว้ว่าคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนา การศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

2. กำหนดระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียน

3. พิจารณาระดมและจัดสรรปัจจัยการบริหารที่นำไปใช้เพื่อการจัดการศึกษาภายในกลุ่ม โรงเรียน

4. พิจารณาสับสนุนวิทยากรให้สถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ตามความเหมาะสม

5. ดำเนินกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในระบบบริหาร จัดการการศึกษาในทุกสถานศึกษา

6. เสนอแนะการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครูและ บุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียน เพื่อประกอบการเลื่อนขั้นเงินเดือน

7. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายและกำหนดให้ประธานกลุ่มโรงเรียน มีอำนาจ หน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ดังนี้

7.1 ให้ความเห็นชอบ นโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน

7.2 อนุมัติงานงบประมาณ เพื่อการใช้จ่ายภายในกลุ่มโรงเรียน

7.3 ดำเนินการประชุม อบรม สัมมนา หรือเป็นวิทยากรในกลุ่มโรงเรียนเพื่อประโยชน์ ในด้านการจัดการศึกษา

7.4 นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ให้เป็นไปตามมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

7.5 แต่งตั้งและยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งที่ปรึกษา อนุกรรมการ ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน

7.6 ให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ตามที่ได้รับการร้องขอ

7.7 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายส่วนรองประธานกลุ่มโรงเรียน มีอำนาจหน้าที่ตามอำนาจประธานกลุ่มโดยอนุโลมเลขานุการกลุ่มโรงเรียน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 7.7.1 จัดทำวาระการประชุม บันทึกการประชุม
- 7.7.2 จัดทำรายงานประจำปีการจัดการศึกษาภายในกลุ่ม
- 7.7.3 แจ้งวาระการประชุม และรายงานการประชุม
- 7.7.4 เสนอวาระการประชุมต่อประธานและกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน
- 7.7.5 ดำเนินการตามที่คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนมอบหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 กำหนดหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน มีดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนตามนโยบาย แนวทาง หรือแผนปฏิบัติการของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
3. พัฒนางานวิชาการและร่วมกันพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานและมีคุณลักษณะตามหลักสูตรกำหนดให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และนโยบายของรัฐบาล
5. ดำเนินการพัฒนางานและบุคลากร ในด้านกระบวนการ เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้การประกันคุณภาพการศึกษา การใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา งานวิชาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งการส่งเสริมวิทยฐานะของครู
6. เสนอแนะแนวทางในการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
7. ประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐและเอกชน และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีการใช้บริการจากโรงเรียน ตลอดจนให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน
8. ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการให้มีการประสานงานการใช้ทรัพยากร ด้านบุคคล เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนวิทยากรภายนอก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนและโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนทุกด้าน
9. นิเทศ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน

10. ปฏิบัติงานอื่น ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มอบหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 กำหนดให้คณะกรรมการกลุ่มเครือข่าย บทบาท อำนาจหน้าที่ ในการประสาน ส่งเสริม และสนับสนุน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการพัฒนาคุณภาพ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ทุกสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ของสถานศึกษาต่าง ๆ โดยร่วมกันกำหนดมาตรการ แนวทางในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและ ประเมินผลการเทียบผลการเรียนของสถานศึกษาพัฒนามาตรฐาน การจัดระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในและภายนอก ของสถานศึกษา

2. จัดทำ ใช้ พัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา สารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) แหล่งการเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. พัฒนาเครือข่ายการวิจัยทางการศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน ศูนย์วิชาการ และการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูและบุคลากร

4. งานกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. งานกิจการนักเรียน การรับเด็กเข้าเรียน ระบบดูแลและช่วยเหลือนักเรียนเข้าเรียน

6. การจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการของกลุ่มเครือข่ายและสถานศึกษา

7. สร้างความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อยกระดับวิทยฐานะ การคงไว้ซึ่งวิทยฐานะ

8. การยกย่องเชิดชูเกียรติ การสร้างขวัญกำลังใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา

9. งานจัดการศึกษานอกระบบและการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

10. งานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 กำหนดให้คณะกรรมการ กลุ่มโรงเรียน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้สอดคล้องกับ นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการ

2. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน/โครงการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่ม โรงเรียนหรือศูนย์เครือข่าย

3. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

4. อนุมัติเงินงบประมาณเพื่อการใช้จ่ายภายในกลุ่มโรงเรียน หรือศูนย์เครือข่าย

5. กำกับ ติดตาม ประเมินผล คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

6. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และงานค้นคว้าการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน หรือศูนย์เครือข่าย
7. ส่งเสริม สนับสนุน การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม หรือสมาคมเพื่อพัฒนางานด้านวิชาการ ของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน หรือศูนย์เครือข่าย
8. เสนอแนะการจัดสรรและจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน หรือศูนย์ เครือข่ายต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
9. พิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน และศูนย์เครือข่ายให้เกิด ประสิทธิภาพพร้อมกัน
10. เสริมสร้างประสิทธิภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่ม โรงเรียน หรือศูนย์เครือข่าย
11. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี ของกลุ่มโรงเรียน หรือศูนย์ เครือข่ายเพื่อเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
12. พิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ของกลุ่มโรงเรียน หรือศูนย์เครือข่าย
13. ปฏิบัติงานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กำหนดหน้าที่
ของคณะกรรมการกลุ่ม ดังนี้
 1. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องสัมพันธ์ กับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
 2. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนางานด้านวิชาการ ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด
 3. ส่งเสริม สนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปแก่โรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียน
 4. ประสานงานและระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งจัดทำแผนการใช้ประโยชน์ ร่วมกันของโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียน
 5. เสนอแนะการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 6. เสนอแนะให้ความเห็นในการเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน
 7. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการของกลุ่มโรงเรียน

8. ให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติงานของโรงเรียนตามแผนงานโครงการของกลุ่มโรงเรียน
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 กำหนดไว้ว่า

ให้กลุ่มโรงเรียนเป็นสำนักงานกลางในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อการประสานงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ภายในกลุ่มโรงเรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดที่ยังไม่มีกฎหมาย ข้อบังคับ หรือระเบียบอื่นได้ กำหนดไว้โดยเฉพาะ โดยอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน มีดังนี้

1. ประสานให้ความร่วมมือกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ในการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำในสังกัด เพื่อให้ความเห็นต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการของกลุ่มโรงเรียน
3. กำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันของโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียน
4. กำหนดแนวทางเพื่อประสานการดำเนินงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียน
5. ให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนและ โรงเรียนตามแผนงาน โครงการของกลุ่มโรงเรียน และตามแนวปฏิบัติอื่นๆ ที่คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนกำหนด ตลอดทั้งการให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติงานของโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนอื่น
6. กำหนดหลักเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์ ระเบียบ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
7. พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และเสนอแนะ ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูภายในกลุ่มโรงเรียน
8. ประเมินและรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทุกสิ้นปีการศึกษา
9. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดหลักสูตรท้องถิ่น การจัดทำ จัดหาสื่อและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ การแข่งขันทางวิชาการ การกีฬา ความก้าวหน้าในวิชาชีพของข้าราชการครู และ บุคลากรทางการศึกษา และลูกจ้างประจำ การจัดสวัสดิการ การจัดระบบสารสนเทศ การจัดระบบทำเนียบภูมิปัญญา ปราชญ์ท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น
10. ปฏิบัติงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไปและงานด้านอื่นๆ ตามที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามอบหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 กำหนดไว้ว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเครือข่ายสถานศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. สรรหาบุคคลเป็นคณะทำงาน เพื่อวางแผนและดำเนินการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป
2. พิจารณากำหนดนโยบายและแนวทาง พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของเครือข่ายสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 และประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550
3. เสนอแนะการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษา
4. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบประจำ ของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษา
5. เสนอแนะการจัดตั้ง บริหาร ยุบ รวม ปรับปรุง และเลิกสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
6. ให้คำปรึกษาในการบริหารงานบุคคลภายในเครือข่ายสถานศึกษา
7. พิจารณาจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนงานโครงการของเครือข่ายสถานศึกษา
8. ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมนักเรียน
9. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระบบประกันคุณภาพการศึกษา แนวทางการพัฒนา นวัตกรรม เทคโนโลยีและการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกัน
10. ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการพัฒนาบุคลากรอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง
11. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานของเครือข่าย
12. รวบรวมข้อมูลงานวิจัย โครงการ ตลอดจนนวัตกรรมทางการศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษา
13. ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
14. ให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามแผนงานโครงการของเครือข่ายสถานศึกษา
15. ระดมทรัพยากร วิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างเสริมพัฒนาการนักเรียนทุกด้าน

16. ประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ และพัฒนาสถานศึกษา

17. แต่งตั้งที่ปรึกษา อนุกรรมการ คณะทำงาน และเจ้าหน้าที่ตามความเหมาะสม

18. กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานประจำปี รายงานต่อสถานศึกษาและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

19. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามอบหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กำหนดไว้ว่าอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการกลุ่ม มีดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม ตามนโยบาย แนวทาง หรือแนวปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2. วางแผนการรับนักเรียน ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษา อย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

3. เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการงบประมาณ การ บริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน

4. เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

5. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนวิทยากรภายนอก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน

6. ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐและเอกชนและเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัด องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน และให้มีการใช้บริการจากโรงเรียน ตลอดจนให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน

7. แต่งตั้งข้าราชการครูภายในกลุ่มโรงเรียน ให้ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการกลุ่ม มอบหมาย

8. เสนอแต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นที่ปรึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

9. รายงานผลการปฏิบัติงานในรอบการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

10. ปฏิบัติงานอื่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มอบหมายข้อ 15 ภายใต้ระเบียบ ข้อ 5 และ ข้อ 8 ให้ประธานกลุ่มมีหน้าที่รับผิดชอบดูแล

การดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน รวมทั้งการจัดสถานที่ที่ทำการสำนักงานกลุ่ม ให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขต่อไป

10.1 ใช้สถานที่ของโรงเรียน ซึ่งประธานกลุ่มดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

10.2 กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ ให้คณะกรรมการกลุ่มพิจารณาตามที่เห็นสมควร

จากการศึกษาบทบาทและหน้าที่ของเครือข่ายสถานศึกษา อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่ม ผู้ศึกษาใช้บทบาทหน้าที่ตามระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2561 เป็นกรอบแนวคิดเพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการวางแผน (Planning) 2. ด้านการโน้มน้าวใจ (Leading) 3. ด้านการจัดการองค์การ (Organizing) 4. ด้านการควบคุม (Controlling) 5. ด้านการประสานงาน (Coordinate)

บริบทของกลุ่มโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก

เขต 1

บริบทของกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง

กลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง ประกอบไปด้วย 6 กลุ่มโรงเรียน คือ กลุ่มที่ 1 ราชพฤกษ์, กลุ่มที่ 2 จำการบุญ, กลุ่มที่ 3 ศรีวิสุทธิ, กลุ่มที่ 4 บ้านกว้าง, กลุ่มที่ 5 สองฝั่งน้ำ และกลุ่มที่ 6 นครสวรรค์ ซึ่งประกอบไปด้วย 51 โรงเรียน มีรายชื่อโรงเรียนดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 บริบทของกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอเมือง

กลุ่มโรงเรียน	ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
กลุ่มโรงเรียนที่ 1 ราชพฤกษ์ (8 โรงเรียน)	1	วัดไผ่ค่อม (แพรประชาอุปถัมภ์)	ปากโทก	เมืองพิษณุโลก
	2	บ้านหัววังกว้าง	มะขามสูง	เมืองพิษณุโลก
	3	วัดแสงดาว (เทพประชานุสรณ์)	ปากโทก	เมืองพิษณุโลก
	4	ไทยรัฐวิทยา 8 (บ้านมะขามสูง)	มะขามสูง	เมืองพิษณุโลก
	5	วัดตาปะขาวหาย	หัวรอ	เมืองพิษณุโลก
	6	วัดสระโคก	หัวรอ	เมืองพิษณุโลก
	7	วัดมหาวนาราม	หัวรอ	เมืองพิษณุโลก
	8	อนุบาลพิษณุโลก	หัวรอ	เมืองพิษณุโลก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มโรงเรียน	ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
กลุ่มโรงเรียนที่ 2 จำการบุญ (11 โรงเรียน)	1	ชุมชนที่ 14 วัดดอนทอง	ดอนทอง	เมืองพิษณุโลก
	2	บ้านหินลาด	ดอนทอง	เมืองพิษณุโลก
	3	บ้านสะอึก (ประชาอุปถัมภ์)	ดอนทอง	เมืองพิษณุโลก
	4	บ้านดงวิทยา	บ้านป่า	เมืองพิษณุโลก
	5	บ้านน้ำดำ	ดอนทอง	เมืองพิษณุโลก
	6	บ้านหนองกวางสี่ (ประสิทธิ์ประชาชนุสรณ์)	ดอนทอง	เมืองพิษณุโลก
	7	วัดบ้านไร่	ดอนทอง	เมืองพิษณุโลก
	8	บ้านบึงกระดาน (เมธาประชาชนุกูล)	บ้านป่า	เมืองพิษณุโลก
	9	บ้านร้องยุงข้าว	ดอนทอง	เมืองพิษณุโลก
	10	บ้านป่า (บิลอาสาประชาสรรค์)	บ้านป่า	เมืองพิษณุโลก
	11	จำการบุญ	ในเมือง	เมืองพิษณุโลก
กลุ่มโรงเรียนที่ 3 ศรีวิสุทธิ (9 โรงเรียน)	1	วัดศรีวนาราม	สมอแข	เมืองพิษณุโลก
	2	วัดสมอแข (พัฒนพลราษฎร์บำรุง)	สมอแข	เมืองพิษณุโลก
	3	วัดใหม่ราษฎร์ศรัทธาธรรม	บึงพระ	เมืองพิษณุโลก
	4	วัดกรมธรรม์	สมอแข	เมืองพิษณุโลก
	5	วัดอรัญญิก	ในเมือง	เมืองพิษณุโลก
	6	วัดเนินมะคึก	สมอแข	เมืองพิษณุโลก
	7	วัดบึงพระ (เหรียญ จัน อนุสรณ์)	บึงพระ	เมืองพิษณุโลก
	8	สะพานที่ 3	อรัญญิก	เมืองพิษณุโลก
	9	วัดศรีวิสุทธิธาราม (วีไลราษฎร์อุปถัมภ์)	ในเมือง	เมืองพิษณุโลก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มโรงเรียน	ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
กลุ่มโรงเรียนที่ 4 บ้านกร่าง (8 โรงเรียน)	1	บ้านแม่ระหัน	บ้านกร่าง	เมืองพิษณุโลก
	2	วัดธรรมเกษตร (เกษตรานุเคราะห์)	บ้านกร่าง	เมืองพิษณุโลก
	3	วัดแหลมโพธิ์	บ้านกร่าง	เมืองพิษณุโลก
	4	ชุมชนที่ 11 วัดสุวรรณประดิษฐ์	ไผ่ขอดอน	เมืองพิษณุโลก
	5	วัดจอมทอง	จอมทอง	เมืองพิษณุโลก
	6	บ้านปลายชุมพล	ปลายชุมพล	เมืองพิษณุโลก
	7	วัดยาง (มีมานะวิทยา)	บ้านคลอง	เมืองพิษณุโลก
	8	บ้านกร่าง (พระชาวยัยสิทธิ์)	บ้านกร่าง	เมืองพิษณุโลก
กลุ่มโรงเรียนที่ 5 สองฝั่งน้ำ (5 โรงเรียน)	1	วัดอินทรีย์	วัดพริก	เมืองพิษณุโลก
	2	บ้านวังยาง	วังน้ำคู้	เมืองพิษณุโลก
	3	วัดปากพิงตะวันตก	จี่งาม	เมืองพิษณุโลก
	4	วัดบางทราย (หลวงพิณพลราษฎร์ จู เกษกาญจน์)	วังน้ำคู้	เมืองพิษณุโลก
	5	วัดบ้านใหม่	วัดพริก	เมืองพิษณุโลก
กลุ่มโรงเรียนที่ 6 นเรศวร (10 โรงเรียน)	1	โรงเรียนวัดยางเอน (ประชานุเคราะห์)	ท่าทอง	เมืองพิษณุโลก
	2	โรงเรียนวัดจันทร์ตะวันออก	ท่าโพธิ์	เมืองพิษณุโลก
	3	โรงเรียนวัดจันทร์ตะวันตก (มิตรภาพที่ 73)	ในเมือง	เมืองพิษณุโลก
	4	โรงเรียนชุมชน 1 วัดสะกิดน้ำมัน	ท่าทอง	เมืองพิษณุโลก
	5	โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์	ท่าโพธิ์	เมืองพิษณุโลก
	6	โรงเรียนบ้านคลองหนองเหล็ก	ท่าทอง	เมืองพิษณุโลก
	7	โรงเรียนวัดศรีรัตนาราม (รัตนราษฎร์สงเคราะห์)	ท่าทอง	เมืองพิษณุโลก
	8	โรงเรียนวัดคิ่งวารี (อำพันอุปลัมภ์)	ท่าโพธิ์	เมืองพิษณุโลก
	9	โรงเรียนวัดจุฬามณี	ท่าโพธิ์	เมืองพิษณุโลก
	10	โรงเรียนบ้านหนองหัวยาง	ในเมือง	เมืองพิษณุโลก

บริบทของกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอบางระกำ

กลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอบางระกำ ประกอบไปด้วย 4 กลุ่มโรงเรียน คือ กลุ่มโรงเรียนที่ 7 บางระกำ-ท่านางงาม, กลุ่มที่ 8 จตุบูรพา, กลุ่มที่ 9 ไตรมิตร และกลุ่มที่ 10 บึงกอก ซึ่งประกอบไปด้วย 63 โรงเรียน มีรายชื่อโรงเรียนดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 กลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอบางระกำ

กลุ่มโรงเรียน	ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
กลุ่มโรงเรียนที่ 7 บางระกำ-ท่านางงาม (15 โรงเรียน)	1	โรงเรียนคลองวัดไร่	บางระกำ	บางระกำ
	2	โรงเรียนบ่อวิทย์บางระกำ	บางระกำ	บางระกำ
	3	โรงเรียนบางระกำ	บางระกำ	บางระกำ
	4	โรงเรียนวัดท่าโก	บางระกำ	บางระกำ
	5	โรงเรียนบ้านห้วยชัน	ท่านางงาม	บางระกำ
	6	โรงเรียนบ้านบางแก้ว	บางระกำ	บางระกำ
	7	โรงเรียนบ้านย่านใหญ่	ท่านางงาม	บางระกำ
	8	โรงเรียนวัดโปงหม้อข้าว	ท่านางงาม	บางระกำ
	9	โรงเรียนบ้านนาซึกหวาย	ท่านางงาม	บางระกำ
	10	โรงเรียนบ้านท่านางงาม	ท่านางงาม	บางระกำ
	11	โรงเรียนวัดวังเปิด	บางระกำ	บางระกำ
	12	โรงเรียนวัดแหลมเจดีย์	บางระกำ	บางระกำ
	13	โรงเรียนบ้านคุยยาง	บางระกำ	บางระกำ
	14	โรงเรียนวัดยางแขวนอู่	บางระกำ	บางระกำ
	15	โรงเรียนบ้านตะโม้ ประชาสรรค์	บางระกำ	บางระกำ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

กลุ่มโรงเรียน	ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
กลุ่มโรงเรียนที่ 8 จตุบูรพา (14 โรงเรียน)	1	โรงเรียนบ้านดงยาง	บ่อทอง	บางระกำ
	2	โรงเรียนบ้านพันเสา	พันเสา	บางระกำ
	3	โรงเรียนบ้านหนองแหม	ปลักแรด	บางระกำ
	4	โรงเรียนบ้านหนองนากวางอัน	บ่อทอง	บางระกำ
	5	โรงเรียนบ้านหลายขานาง	พันเสา	บางระกำ
	6	โรงเรียนประดู่มะค่าประชาสรรค์	พันเสา	บางระกำ
	7	โรงเรียนวัดกรับพวง	วังอิทก	บางระกำ
	8	โรงเรียนวัดกลางสุริยวงศ์	วังอิทก	บางระกำ
	9	โรงเรียนวัดดงโคกขาม	ปลักแรด	บางระกำ
	10	โรงเรียนวัดดอนอภัย	บ่อทอง	บางระกำ
	11	โรงเรียนวัดทุ่งชา	ปลักแรด	บางระกำ
	12	โรงเรียนวัดโพธิ์งาม	พันเสา	บางระกำ
	13	โรงเรียนวัดวังอิทก	วังอิทก	บางระกำ
	14	โรงเรียนบ้านปลักแรด	ปลักแรด	บางระกำ
กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร (19 โรงเรียน)	1	โรงเรียนนิคมบางระกำ 1 (รุ่งวิไล)	ชุมแสงสงคราม	บางระกำ
	2	โรงเรียนนิคมบางระกำ 2 (ราษฎร์บำรุง)	นิคมพัฒนา	บางระกำ
	3	โรงเรียนนิคมบางระกำ 4 (บางระกำชนูปถัมภ์)	นิคมพัฒนา	บางระกำ
	4	โรงเรียนนิคมบางระกำ 6 (ท่ามะเกลือ)	นิคมพัฒนา	บางระกำ
	5	โรงเรียนบ้านคลองน้ำเย็น	นิคมพัฒนา	บางระกำ
	6	โรงเรียนบ้านตระแบกงาม	ชุมแสงสงคราม	บางระกำ
	7	โรงเรียนบ้านเรียงกระดก	คุยม่วง	บางระกำ
	8	โรงเรียนบ้านใหม่เจริญธรรม	นิคมพัฒนา	บางระกำ
	9	โรงเรียนรัฐราษฎร์สงเคราะห์	นิคมพัฒนา	บางระกำ
	10	โรงเรียนวัดคุยขวาง	คุยม่วง	บางระกำ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

กลุ่มโรงเรียน	ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร (19 โรงเรียน) (ต่อ)	11	โรงเรียนวัดคุยม่วง	คุยม่วง	บางระกำ
	12	โรงเรียนวัดแตน	ชุมแสงสงคราม	บางระกำ
	13	โรงเรียนวัดบ้านดง	คุยม่วง	บางระกำ
	14	โรงเรียนวัดพรหมเกษร	ชุมแสงสงคราม	บางระกำ
	15	โรงเรียนวัดวังแร่	ชุมแสงสงคราม	บางระกำ
	16	โรงเรียนวัดหนองขานาง	คุยม่วง	บางระกำ
	17	โรงเรียนวัดหนองพะยอม	ชุมแสงสงคราม	บางระกำ
	18	โรงเรียนวัดหนองอ้อ	ชุมแสงสงคราม	บางระกำ
	19	โรงเรียนวัดห้วงกระได	ชุมแสงสงคราม	บางระกำ
กลุ่มโรงเรียนที่ 10 บึงกอก - หนอง กุลา (15 โรงเรียน)	1	โรงเรียนบ้านคลองเตย	บึงกอก	บางระกำ
	2	โรงเรียนบ้านคุยมะตูม	บึงกอก	บางระกำ
	3	โรงเรียนบ้านท่าไม้งาม	หนองกุลา	บางระกำ
	4	โรงเรียนบ้านบัวจันทร์	บึงกอก	บางระกำ
	5	โรงเรียนบ้านประดา ประชากรราษฎร์	บึงกอก	บางระกำ
	6	โรงเรียนบ้านหนองกรับ	หนองกุลา	บางระกำ
	7	โรงเรียนบ้านหนองกุลา	หนองกุลา	บางระกำ
	8	โรงเรียนบ้านหนองตะเคียน	หนองกุลา	บางระกำ
	9	โรงเรียนบ้านหนองไผ่	หนองกุลา	บางระกำ
	10	โรงเรียนบ้านสวายซุง	บึงกอก	บางระกำ
	11	โรงเรียนบ้านใหม่คลองเจริญ	หนองกุลา	บางระกำ
	12	โรงเรียนวัดบึงกอก	บึงกอก	บางระกำ
	13	โรงเรียนวัดบึงบอน	หนองกุลา	บางระกำ
	14	โรงเรียนวัดปรีอกระเทียม	บึงกอก	บางระกำ
	15	โรงเรียนวัดหนองนาตงกวาง	หนองกุลา	บางระกำ
	16	โรงเรียนบ้านหนองแพงพวย	ชุมแสงสงคราม	บางระกำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิเชียร ทรงศรี (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียน ได้ร่างรูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ โครงสร้างองค์กรเครือข่ายโรงเรียน กระบวนการดำเนินงานของเครือข่าย บรรยากาศการบริหารเครือข่ายโรงเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหารเครือข่ายโรงเรียน การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารเครือข่ายและการติดต่อสื่อสาร

2. รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีความเหมาะสม ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่

- 2.1 นโยบายและโครงสร้างองค์กรเครือข่ายโรงเรียน
- 2.2 กระบวนการดำเนินงานของเครือข่ายโรงเรียน
- 2.3 บรรยากาศการบริหารเครือข่ายโรงเรียน
- 2.4 ลักษณะภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารเครือข่ายโรงเรียน
- 2.5 กระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย
- 2.6 การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย
- 2.7 การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารเครือข่าย
- 2.8 การติดต่อสื่อสารของเครือข่ายโรงเรียน

3. รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.52, 4.57 และ 4.51 ตามลำดับ

เสมอ สุวรรณโค (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนต้นแบบของเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

- 1.1 องค์ประกอบผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่
 - 1.1.1 ด้านภาวะผู้นำ
 - 1.1.2 ด้านหลักการบริหาร
 - 1.1.3 ด้านการพัฒนาครู
 - 1.1.4 ด้านชุมชน

1.2 องค์ประกอบครูผู้สอน ได้แก่

- 1.2.1 ด้านหลักสูตร
- 1.2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้
- 1.2.3 ด้านสื่อและเทคโนโลยี
- 1.2.4 ด้านการวัดและประเมินผล
- 1.2.5 ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 1.2.6 ด้านการวิจัยและพัฒนาผู้เรียน

2. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านครูผู้สอน ในส่วนการดำเนินงานด้านผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การให้คำแนะนำหรือปรึกษาทางวิชาการ และการเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพ รองลงมาคือ การกระตุ้นครูและบุคลากรให้ร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การนำผลการประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงงาน ส่วนด้านครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การศึกษาวิจัยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การนำบริบทและภูมิปัญญาการเรียนรู้ของท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้

3. ผลการสร้างรูปแบบ ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย ระบบและกลไกการดำเนินงาน การดำเนินงาน การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จส่วนการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความสอดคล้องของรูปแบบเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก

ปิยะนุช ลอยเลิศหล้า (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า

องค์ประกอบทางการบริหารจัดการที่มีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ จะต้องมีการทำงานร่วมกันในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ มีงบประมาณที่ได้ในการนำไปปฏิบัติที่เพียงพอ มีการกระตุ้นให้มีส่วนรวมในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการกำหนดแนวทางในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติให้โรงเรียน มีการนำผลงานวิจัยมาใช้กำหนดยุทธศาสตร์ และแผนงานของนโยบาย มีการเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของทางเลือกต่าง ๆ ที่จะนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และมีการกระตุ้นเสริมแรง และจูงใจในการปฏิบัติงาน

นพพล บัญพงษ์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา มี 6 ประการ ประกอบด้วย
 - วัตถุประสงค์ของเครือข่ายสถานศึกษา
 - โครงสร้างของเครือข่ายสถานศึกษา
 - บทบาทหน้าที่ของเครือข่ายสถานศึกษา
 - คณะกรรมการเครือข่ายสถานศึกษา
 - การบริหารงานของเครือข่ายสถานศึกษา
 - และการระดมทรัพยากร
2. รูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาที่ผ่านการรับรองความตรงเชิงเนื้อหาและความตรงเชิงโครงสร้างโดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย
 - 2.1 หลักการและเหตุผล
 - 2.2 แนวคิดพื้นฐาน
 - 2.3 วัตถุประสงค์
 - 2.4 แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยการบริหารปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การยืนยันวัตถุประสงค์ของเครือข่ายสถานศึกษาและการกำหนดบทบาทหน้าที่เครือข่ายสถานศึกษา การบริหารกระบวนการ ได้แก่ การกำหนดโครงสร้างของเครือข่ายสถานศึกษา การดำเนินงานคณะกรรมการ เครือข่ายสถานศึกษาการบริหารงานตามภารกิจของเครือข่ายสถานศึกษา และการระดมทรัพยากรและการบริหารผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง
 - 2.5 การกำกับติดตามและประเมินผล
 - 2.6 การปรับปรุงแก้ไข
 - 2.7 ประโยชน์ที่ได้รับ
3. รูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาทุกองค์ประกอบมีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีค่าความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประกาศิต การุญญะวีร์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางธรรมาภิบาลในการจัดการรับนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า

แนวทางกับแก้ปัญหาการรับนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ได้แก่ การให้บริการเรื่องการรับนักเรียนอย่างมีคุณธรรมให้ความสำคัญกับผู้มารับบริการทุกคน ทำหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สุภาพอ่อนโยน มีจิตพร้อมให้บริการ ตัดประกาศการรับนักเรียนอย่างเปิดเผย ชี้แจงขั้นตอนการรับสมัครนักเรียนอย่างชัดเจน มีกระบวนการคัดเลือกนักเรียนอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ จัดการรับนักเรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วมด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียน สมาคมผู้ปกครอง คณะกรรมการ

สถานศึกษาแสดงความคิดเห็นในการรับนักเรียน ใช้กระบวนการตัดสินใจรับนักเรียนด้วยเสียงส่วนใหญ่ ประธานความสัมพันธ์กับชุมชน วัดโรงเรียนในเครือข่ายเกี่ยวกับการรับนักเรียน โรงเรียนจะต้องมีการวางแผนการรับนักเรียนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาต้องจัดทำรายการผู้มีสิทธิเข้าศึกษาในโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่บริการ เปิดโอกาสให้มีการรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการและนอกเขตพื้นที่บริการ ที่ผ่านการกลั่นกรองตามเงื่อนไข และประกาศให้สาธารณชนทราบ

วิจิตร บุตรสุรินทร์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความต้องการให้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติจากการระดมทรัพยากรที่สถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ เพื่อง่ายต่อการค้นหาและปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและคุณภาพสูงสุด อีกทั้งการฝึกฝนให้ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ และการดำเนินงานด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้เป็นระบบ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

วาสิกา อัครนิตย์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า

องค์ประกอบกลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วย คือ

1. ด้านการกำหนดสมาชิกเครือข่าย
2. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
4. ด้านการมีทักษะภาวะผู้นำ
5. ด้านการประสานงานของเครือข่าย
6. ด้านการติดตาม ประเมินผล
7. ด้านวัฒนธรรมองค์กร
8. ด้านทรัพยากรท้องถิ่น
9. ด้านนโยบายทางการศึกษา
10. ด้านเทคโนโลยี

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาสรุปได้ว่า แนวคิด ทฤษฎีรูปแบบการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน มีองค์ประกอบดังนี้ 1. ด้านการวางแผน 2. ด้านการใ้มน้ำใจ 3. ด้านการจัดการองค์การ 4. ด้านการควบคุม และ 5. ด้านการประสานงาน ซึ่งจะนำไปใช้ในการดำเนินการวิจัยต่อไป

บทที่ 3

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนในอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผู้ศึกษาดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ประชากร
2. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรในการศึกษาในระยะที่ 1 ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย 4 เครือข่าย จำนวน 63 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 63 คน และครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 63 คน จำนวน 126 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาในระยะที่ 2 ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ได้แก่
 1. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 1 ท่าน
 2. ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบกลุ่มโรงเรียน จำนวน 2 ท่าน
 3. ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 7 บางระกำ-ท่านางงาม, กลุ่มโรงเรียนที่ 8 จตุบูรพา, กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร, กลุ่มโรงเรียนที่ 10 บึงกอก-หนองกุลา จำนวน 4 ท่าน รวม 7 ท่าน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียน
2. สังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ประเด็นคำถามของการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียน
3. นำประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)
4. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน
5. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) โดยคัดเลือกความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 0.6 ขึ้นไป จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการโรงเรียนกลุ่มอำเภอวัดโบสถ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 30 คน แล้วนำมา วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

7. นำแบบสอบถามเสนอต่อประธานที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอรับความเห็นชอบ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาข้อที่ 1

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์
2. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากระยะที่ 1 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อจัดทำร่างประเมินการสัมภาษณ์เครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนในอำเภอบางระกำ
3. จัดทำแบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ชุด ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ ตำแหน่ง และเพศ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอ บางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ใน 10 ประเด็น ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนในจังหวัดพิษณุโลก

โดยแบบสอบถามจะเป็นลักษณะแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์การพิจารณาแปรผลค่าเฉลี่ย บุญชม ศรีสะอาด (2539, น.67) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50-5.00	มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก
2.50-3.49	มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นโดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียน

เขตอำเภอบางระกำ ที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพสอดคล้องกับการศึกษาสภาพการบริหาร เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการวางแผน (Planning) 2. ด้านการโน้มน้าวจิตใจ (Leading) 3. ด้านการจัดการองค์การ (Organizing) 4. ด้านการควบคุม (Controlling) 5. ด้านการประสานงาน (Coordinate)

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาแนวทางการบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษารูปแบบและลักษณะของแบบสอบถามที่จะใช้ในงานวิจัยโดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาแนวคิดหลักการจากหนังสือ ตำรา การบริหารเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียน เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถาม
3. ร่างแบบสอบถามแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจและนำไปปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ
4. เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) สำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้ว นำมาหาความสอดคล้องของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้เทคนิค IOC (Index Item Objective Congruence) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (Povinelli & Hambleton) (อ้างถึงใน ภัทรพร เกษสังข์, 2548, น.138) ผลการหาความตรงมีค่า 1.00
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรซึ่งเป็น บุคลากรในกลุ่มโรงเรียนอำเภอวัดโบสถ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน มาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค (ภัทรพร เกษสังข์, 2548, น.138) โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 25 มกราคม 2564 ถึง 5 กุมภาพันธ์ 2564 โดยค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บ รวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ถึงผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 และผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นประชากร เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. จัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนกลุ่มอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 จำนวน 63 โรงเรียน พร้อมสอดซองเอกสารเจ้าหน้าที่ผู้วิจัย เพื่อให้ส่งคืนตามกำหนด โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 ถึงวันที่ 15 มีนาคม 2564

3. ติดตามการตอบแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วน ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 126 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอค่าสถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของประชากร โดยการคำนวณค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอ บางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน และศึกษาแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน ในเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผู้วิจัยได้ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางการบริหารเครือข่าย กลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	45	35.71
	หญิง	81	64.29
	รวม	126	100
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียน	63	50
	ครูวิชาการโรงเรียน	63	50
	รวม	126	100

จากตารางที่ 3 พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ เพศหญิง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29 และตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามว่าเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

รายการ	ระดับสภาพ (N=126 คน)		
	μ	σ	แปลผล
1. ด้านการวางแผน	3.76	0.48	มาก
2. ด้านการโน้มน้าวใจ	2.76	0.57	ปานกลาง
3. ด้านการจัดองค์การ	3.71	0.60	มาก
4. ด้านการควบคุม	3.79	0.65	มาก
5. ด้านการประสานงาน	3.45	0.53	ปานกลาง
ภาพรวม	3.50	0.70	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.50$, $\sigma=0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการควบคุม, ด้านการวางแผน, ด้านการจัดองค์การ, ด้านการประสานงาน และด้านการโน้มน้าวใจ

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการวางแผน

รายการ	ระดับสภาพ		
	μ	σ	แปลผล
1. วางแผนการรับนักเรียน ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน	3.76	0.48	มาก
ภาพรวม	3.76	0.48	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการวางแผน ได้แก่ วางแผนการรับนักเรียน ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.76$, $\sigma=0.48$)

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการเน้นน้ำใจ

รายการ	ระดับสภาพ		
	μ	σ	แปลผล
2. เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน	2.83	0.65	ปานกลาง
3. เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ งบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	2.70	0.47	ปานกลาง
ภาพรวม	2.76	0.57	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการโน้มน้าวใจ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.76$, $\sigma=0.57$) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.83$, $\sigma=0.65$) และเสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.70$, $\sigma=0.47$)

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการจัดการองค์การ

รายการ	ระดับสภาพ		
	μ	σ	แปลผล
4. แต่งตั้งข้าราชการครูภายในกลุ่มโรงเรียน ให้ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย	3.63	0.51	มาก
5. เสนอแต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นที่ปรึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1	3.79	0.67	มาก
ภาพรวม	3.71	0.60	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการจัดการองค์การ พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.71$, $\sigma=0.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จากมากไปหาน้อย พบว่า เสนอแต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นที่ปรึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.79$, $\sigma=0.67$) และแต่งตั้งข้าราชการครูภายในกลุ่มโรงเรียน ให้ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.63$, $\sigma=0.51$)

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการควบคุม

รายการ	ระดับสภาพ		
	μ	σ	แปลผล
6. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่มตามนโยบาย แนวทาง หรือแนวปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	3.91	0.63	มาก
7. รายงานผลการปฏิบัติงานในรอบการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1	3.77	0.77	มาก
8. ปฏิบัติงานอื่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มอบหมาย	3.70	0.54	มาก
ภาพรวม	3.79	0.65	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการควบคุม พบว่าภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.79$, $\sigma=0.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จากมากไปหาน้อย พบว่า ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่มตามนโยบาย แนวทาง หรือแนวปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.91$, $\sigma=0.63$) รายงานผลการปฏิบัติงานในรอบการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.77$, $\sigma=0.77$) และปฏิบัติงานอื่น ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มอบหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.70$, $\sigma=0.54$)

ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการประสานงาน

รายการ	ระดับสภาพ		
	μ	σ	แปลผล
9. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนวิทยากรภายนอก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน	3.37	0.51	ปานกลาง
10. ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐและเอกชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน และให้มีการใช้บริการจากโรงเรียน ตลอดจนให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน	3.54	0.53	มาก
ภาพรวม	3.45	0.53	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการประสานงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.45$, $\sigma=0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐและเอกชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน และให้มีการใช้บริการจากโรงเรียน ตลอดจนให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.54$, $\sigma=0.53$) และระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนวิทยากรภายนอก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.37$, $\sigma=0.51$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางการบริหาร เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อหาแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอ
บางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 1 ท่าน
ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบกลุ่มโรงเรียน จำนวน 2 ท่าน และประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 7 บางระกำ-
ท่านางงาม, กลุ่มโรงเรียนที่ 8 จตุบูรพา, กลุ่มโรงเรียนที่ 9 ไตรมิตร, กลุ่มโรงเรียนที่ 10 บึงกอก-
หนองกุลา จำนวน 4 ท่าน รวมจำนวน 7 ท่าน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการบริหาร
เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก
เขต 1 มาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทาง จากผลการสัมภาษณ์สรุปแนวทางการบริหาร
เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก
เขต 1 ดังนี้

แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 เป็นแนวทางที่ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู คณะกรรมการกลุ่ม
โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 สามารถนำแนวทางไปใช้หรือ
ประยุกต์ใช้ตลอดจนบูรณาการให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียน

ตารางที่ 10 แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการวางแผน

การบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน	แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน
ด้านการวางแผน	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยประธานกลุ่มโรงเรียนควรร่วมกันวางแผนในการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย 2. นักเรียนทุกคนในเขตพื้นที่บริการ ได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการ 3. ควรกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละโรงเรียนในการวางแผนการรับนักเรียนให้ได้ครบตามแผนการรับนักเรียนของโรงเรียน 4. ควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านจำนวนครูบุคลากรทางการศึกษา และจำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียนภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ศึกษาพิเศษฯ ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 7-10 เกี่ยวกับแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการวางแผน แสดงตัวอย่างข้อความดังนี้

“...คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนนำโดยประธานกลุ่มโรงเรียนของแต่ละกลุ่มควรที่จะร่วมกันในการวางแผนกำหนดนโยบายเพื่อให้นักเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย...”

“...นักเรียนทุกคนที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการ มีโอกาสที่จะได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการอย่างทั่วถึง...”

“...ดำเนินการสำรวจจำนวนนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา เพื่อดำเนินการรับนักเรียนตามแผนการรับนักเรียนของแต่ละสถานศึกษา...” (รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1, 25 มีนาคม 2564)

“...กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละโรงเรียนในการวางแผนการรับนักเรียน...”

“...ชี้แจงบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในแต่ละโรงเรียนเพื่อดำเนินการในการวางแผนการรับนักเรียน...” (ศึกษานิเทศก์ คนที่ 1, 25 มีนาคม 2564)

“...สำรวจจำนวนนักเรียนในแต่ละปีการศึกษาเพื่อจัดทำแผนการรับนักเรียนให้เสร็จสิ้นก่อนปิดภาคเรียน...”

“...ร่วมกันศึกษานโยบายเพื่อดำเนินการวางแผนในการสร้างโอกาสทางการศึกษาของนักเรียน...” (ศึกษานิเทศก์ คนที่ 2, 25 มีนาคม 2564)

“...คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ประธานกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรร่วมกันวางแผนเพื่อกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคน...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 7, 26 มีนาคม 2564)

“...ผู้บริหารโรงเรียนชี้แจงบทบาทหน้าที่ที่การทำงานการรับนักเรียนให้ครูผู้รับผิดชอบ เพื่อดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 8, 26 มีนาคม 2564)

“...ควรจัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในเขตรับผิดชอบได้เข้าเรียนในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตรับผิดชอบนั้น ๆ...”

“...สำรวจข้อมูลด้านจำนวนครู จำนวนบุคลากรทางการศึกษา และจำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียนภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 9, 26 มีนาคม 2564)

“...นำข้อมูลสารสนเทศด้านจำนวนครู จำนวนบุคลากรทางการศึกษา และจำนวนนักเรียนของแต่ละสถานศึกษามาใช้ในการวางแผนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์...”

“...คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนนำโดยประธานกลุ่มโรงเรียนจัดทำ เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้านจำนวนครู จำนวนบุคลากรทางการศึกษา และจำนวนนักเรียนของแต่ละสถานศึกษาให้กับบุคลากรทางการศึกษาภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 10, 26 มีนาคม 2564)

ตารางที่ 11 แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการโน้มน้าว จูงใจ

การบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน	แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน
ด้านการโน้มน้าว จูงใจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยประธานกลุ่มโรงเรียนควรร่วมกัน ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการศึกษา 2. ควรร่วมกันกำหนดนโยบาย แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนและแผนพัฒนาการศึกษา 3. ควรร่วมกันเสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการกำหนด กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ในการทำงานต่าง ๆ 4. ควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนและต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ศึกษาในเทศก์ ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 7-10 เกี่ยวกับแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการโน้มน้าว จูงใจ แสดงตัวอย่างข้อความดังนี้

“...คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยประธานกลุ่มโรงเรียนควรร่วมกัน ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการศึกษา...”

“...ส่งเสริม สนับสนุนให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ประธานกลุ่มโรงเรียนได้ร่วมเสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย...” (รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1, 25 มีนาคม 2564)

“...ควรร่วมกันในการกำหนดนโยบาย แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนและแผนพัฒนาการศึกษา...” (ศึกษาในเทศก์ คนที่ 1, 25 มีนาคม 2564)

“...ควรร่วมกันเสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อกำหนดนโยบาย แนวทางการพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา...” (ศึกษานิเทศก์ คนที่ 2, 25 มีนาคม 2564)

“...เสนอแนะ สะท้อนความคิด ร่วมแสดงความคิดเห็นในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 7, 26 มีนาคม 2564)

“...ควรร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ในการทำงานต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 8, 26 มีนาคม 2564)

“...ควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 9, 26 มีนาคม 2564)

“...ควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ งานบริหารทั่วไปของโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 10, 26 มีนาคม 2564)

ตารางที่ 12 แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการจัดองค์การ

การบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน	แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน
ด้านการจัดองค์การ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรมีตัวแทนครูจากทุกโรงเรียนในการร่วมเป็น คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน 2. มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงาน กำหนดบทบาท หน้าที่ต่าง ๆ ไว้ให้ชัดเจน 3. ร่วมกันพิจารณา เพื่อสรรหากรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการที่ปรึกษาของ เครือข่ายกลุ่มโรงเรียน 4. ดำเนินงานร่วมกันขับเคลื่อนงานตามภารกิจ ต่าง ๆ ของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ศึกษานิเทศก์ ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 7-10 เกี่ยวกับแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการจัดองค์การ แสดงตัวอย่างข้อความดังนี้

“...ควรมีตัวแทนครูจากทุกโรงเรียนในการร่วมเป็นคณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน...”

“...ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการดำเนินงานร่วมกันขับเคลื่อนงานตามภารกิจต่าง ๆ ของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์...” (รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1, 25 มีนาคม 2564)

“...ควรมีการวิเคราะห์ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ไว้ให้ชัดเจน...”

“...มีการประชุมชี้แจงถึงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ได้กำหนดไว้...” (ศึกษานิเทศก์ คนที่ 1, 25 มีนาคม 2564)

“...ศึกษาข้อมูลสารสนเทศด้านจำนวนบุคลากร ความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในแต่ละหน้าที่...” (ศึกษานิเทศก์ คนที่ 2, 25 มีนาคม 2564)

“...คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนร่วมกันคัดเลือก เสนอชื่อผู้มีความรู้ความสามารถใน ตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 7, 26 มีนาคม 2564)

“...คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนนำโดยประธานกลุ่มโรงเรียน ดำเนินการร่วมกันพิจารณา เพื่อสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการที่ปรึกษาของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน...” (ประธาน กลุ่มโรงเรียนที่ 8, 26 มีนาคม 2564)

“...คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนภายในเครือข่ายส่งเสริม ผลักดันเพื่อให้การดำเนินงาน ร่วมกันในการขับเคลื่อนงานตามภารกิจต่าง ๆ ของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้สำเร็จได้ตาม วัตถุประสงค์...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 9, 26 มีนาคม 2564)

ตารางที่ 13 แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการควบคุม

การบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน	แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน
ด้านการควบคุม	<ol style="list-style-type: none"> คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนโดยประธานกลุ่มโรงเรียนควรร่วมกันจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาประจำปีเสนอเพื่อต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำสรุปผลดำเนินงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม เพื่อให้เห็นถึงผลการดำเนินงานตามภารกิจต่าง ๆ นำผลการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ มาเป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ศึกษาในเทศก์ ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 7-10 เกี่ยวกับแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการควบคุม แสดงตัวอย่างข้อความดังนี้

“...คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนนำโดยประธานกลุ่มโรงเรียนควรร่วมกันดำเนินการจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาประจำปีเพื่อเสนอไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา...”

“...ร่วมกันดำเนินการสะท้อนผลการจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาประจำปีอย่างต่อเนื่องและควรจัดทำอย่างเป็นระบบ...” (รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1, 25 มีนาคม 2564)

“...จัดทำสรุปผลดำเนินงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่มเพื่อให้เห็นถึงผลการดำเนินงานตามภารกิจต่าง ๆ ...” (ศึกษานิเทศก์ คนที่ 1, 25 มีนาคม 2564)

“...คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนร่วมกันนำผลการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ มาเป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา...” (ศึกษานิเทศก์ คนที่ 2, 25 มีนาคม 2564)

“...คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนร่วมกันสะท้อนผลการดำเนินงานต่าง ๆ ของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 7, 26 มีนาคม 2564)

“...ควรแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับคณะกรรมการจากทุกโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานต่าง ๆ ...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 8, 26 มีนาคม 2564)

“...ควรดำเนินการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานต่าง ๆ ของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเพื่อให้บุคลากรภายในสถานศึกษาของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนได้ร่วมรับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานร่วมกันอย่างทั่วถึง...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 9, 26 มีนาคม 2564)

“...ร่วมกันวิเคราะห์แก้ไข ปรับปรุงผลการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป...”

“...ร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 10, 26 มีนาคม 2564)

ตารางที่ 14 แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการประสานงาน

การบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน	แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน
ด้านการประสานงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดยประธานกลุ่มโรงเรียน ควรส่งเสริม สนับสนุนประสานงานด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในด้านการจัดการศึกษา 2. สร้างเครือข่ายพันธมิตรกับสถานศึกษาอื่นตลอดจนกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน 3. ควรร่วมกันระดมทรัพยากรทางการศึกษาทุกภาคส่วน 4. กำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ 5. การร่วมมือกันในด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกันในด้านต่าง ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรภายนอก แหล่งเรียนรู้

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ศึกษาในเทศก์ ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 7-10 เกี่ยวกับแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการประสานงาน แสดงตัวอย่างข้อความดังนี้

“...คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุนประสานงานด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในด้านการจัดการศึกษา ...”

“...มีการสร้างสร้างเครือข่ายพันธมิตรกับสถานศึกษาอื่นตลอดจนกับหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน...” (รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1, 25 มีนาคม 2564)

“...วิเคราะห์แนวทางการสร้างเครือข่ายในด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนวิทยากรภายนอก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน...” (ศึกษานิเทศก์ คนที่ 1, 25 มีนาคม 2564)

“...ร่วมสนับสนุนการจัดทำทะเบียนทรัพยากรด้านต่าง ๆ ภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน ...”

“...ร่วมเสนอแนะแนวทางในการระดมทรัพยากรในด้านต่าง ๆ ภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน ...” (ศึกษานิเทศก์ คนที่ 2, 25 มีนาคม 2564)

“...คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนควรร่วมกันระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 7, 26 มีนาคม 2564)

“...คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนควรร่วมกันกำหนดทิศทางแนวทางการใช้ทรัพยากรร่วมกันภายในกลุ่มโรงเรียนให้มีประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพมากที่สุด...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 8, 26 มีนาคม 2564)

“...ควรร่วมมือกันในการใช้ทรัพยากรร่วมกันในด้านต่าง ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรภายนอก แหล่งเรียนรู้...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 9, 26 มีนาคม 2564)

“...ควรร่วมกันจัดทำทะเบียนทรัพยากรด้านต่าง ๆ ภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรภายนอก แหล่งเรียนรู้ เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ร่วมกันภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน...” (ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 10, 26 มีนาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ศึกษาในเทศก์ ประธานกลุ่มโรงเรียนที่ 7 -10 เกี่ยวกับแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1. การบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ ควรเร่งพัฒนาในด้าน การโน้มน้าว จูงใจ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ร่วมกันเสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการกำหนดกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ในการทำงานด้านต่าง ๆ
2. ควรยกระดับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนให้มีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน มากยิ่งขึ้น
3. ควรจัดข้อมูลสารสนเทศในด้านต่าง ๆ เช่น ข้อมูลด้านจำนวนครู บุคลากรทางการศึกษา และจำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียนภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้เป็นระบบให้มากขึ้น
4. คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานด้าน วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้เพิ่มมากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ การบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนในเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอ บางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 63 คน และครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 63 คน รวมจำนวน 126 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ได้จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 7 คน การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผู้วิจัย ได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จากผลการศึกษาสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับสภาพการปฏิบัติงานจากมากไปหาน้อย พบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับ ได้แก่ ด้านการควบคุม, ด้านการวางแผน และด้านการจัด องค์กร อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับ ได้แก่ ด้านการประสานงาน และด้านการโน้มน้าว จูงใจ สามารถสรุปผลสภาพการบริหารเครือข่ายแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน พบว่า โดยรวมมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก ได้แก่ วางแผนการรับนักเรียน ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

1.2 ด้านการโน้มน้าวจูงใจ พบว่า โดยรวมมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน สิ่งที่ควรนำไปปรับปรุงเพื่อพัฒนา คือ เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้าน

วิชาการ งบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา

1.3 ด้านการจัดองค์การ พบว่า โดยรวมมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก

โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เสนอแต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นที่ปรึกษาของกลุ่มโรงเรียน ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 แต่สิ่งที่ควรนำไปปรับปรุงเพื่อพัฒนา คือ แต่งตั้งข้าราชการครูภายในกลุ่มโรงเรียน ให้ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย

1.4 ด้านการควบคุม พบว่า โดยรวมมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก

โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษา ของโรงเรียนภายในกลุ่มตามนโยบาย แนวทาง หรือแนวปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รวมไปถึงรายงานผลการปฏิบัติงานในรอบการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 แต่สิ่งที่ควรนำไปปรับปรุงเพื่อพัฒนาต่อไปคือ ปฏิบัติงานอื่น ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มอบหมาย

1.5 ด้านการประสานงาน พบว่า โดยรวมมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ และเอกชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษา ในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน และให้มีกร ใช้บริการจากโรงเรียน ตลอดจนให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน แต่สิ่งที่ควรนำไปปรับปรุง เพื่อพัฒนาต่อไปคือ ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนวิทยากรภายนอก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน

2. แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน สามารถสรุปดังนี้

2.1 ด้านที่ 1 การวางแผน (Planning) มีแนวทางดังนี้ คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนโดย ประธานกลุ่มโรงเรียนควรร่วมกันวางแผนในการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย นักเรียนทุกคนในเขตพื้นที่บริการ ได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการ นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดย กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละโรงเรียนให้วางแผนการรับนักเรียนให้ได้ครบตามแผนการรับนักเรียนที่โรงเรียนได้สำรวจก่อนปิดภาคเรียนในแต่ละปี และควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านจำนวนครู บุคลากรทางการศึกษา และจำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียนภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เพื่อ ร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์

2.2 ด้านที่ 2 การโน้มน้าวใจ (Leading) มีแนวทางดังนี้ คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน โดยประธานกลุ่มโรงเรียนควรร่วมกัน ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และร่วมกันกำหนดนโยบาย แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเครือข่าย กลุ่มโรงเรียนและแผนพัฒนาการศึกษา โดยร่วมกันเสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการกำหนดกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ในการทำงานต่าง ๆ รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน และต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

2.3 ด้านที่ 3 การจัดองค์การ (Organizing) มีแนวทางดังนี้ ควรมีตัวแทนครูจากทุก โรงเรียนในการร่วมเป็นคณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน เพื่อที่จะดำเนินงานร่วมกันขับเคลื่อน งานตามภารกิจต่าง ๆ ของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน และมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงาน กำหนดบทบาท หน้าที่ต่าง ๆ ไว้ให้ชัดเจน โดยร่วมกันพิจารณาเพื่อสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการที่ ปรีกษาของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน

2.4 ด้านที่ 4 การควบคุม (Controlling) มีแนวทางดังนี้ คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่ม โรงเรียนโดยประธานกลุ่มโรงเรียนควรร่วมกันจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาประจำปีเสนอเพื่อต่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำสรุปผลดำเนินงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ภายในกลุ่ม เพื่อให้เห็นถึงผลการดำเนินงานตามภารกิจต่างๆ และผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน อีกทั้งยังสามารถนำผลการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ มาเป็นข้อมูล ในการวางแผนที่จะร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้ดีขึ้นต่อไปอย่างต่อเนื่อง

2.5 ด้านที่ 5 การประสานงาน (Coordinate) มีแนวทางดังนี้ คณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียนโดยประธานกลุ่มโรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุนประสานงานด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาค ส่วนในด้านการจัดการศึกษา ร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษา กำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากร ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประสานงานร่วมกันในการพัฒนาการสร้างเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สร้างเครือข่ายพันธมิตรกับสถานศึกษาอื่นตลอดจนกับหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการร่วมมือกันในด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ในด้านต่าง ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรภายนอก แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการสถานศึกษาภายในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแต่ละแห่ง ได้ออกระเบียบกลุ่มโรงเรียนโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่างๆ ภายใต้การกำกับดูแลติดตามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของแต่ละเขตพื้นที่ ดังนั้นจึงทำให้โรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนหรือเครือข่ายสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์ที่ให้แต่ละโรงเรียนได้มาร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองรับนโยบายการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบูรณาการการทำงานร่วมกัน จึงเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพปฎล บุญพงษ์ (2560) ศึกษาเรื่องการนำเสนอรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพบว่า บทบาทหน้าที่ของเครือข่ายสถานศึกษา ได้แก่ 1. การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาและบุคลากรช่วยเหลือกันด้านวิชาการ 2. การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 3. ประสานงานส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพสถานศึกษา 4. ประสานงานระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษากับสถานศึกษาภายในเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในแต่ละด้านมีประเด็นในการอภิปรายดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการวางแผน พบว่า คณะกรรมการกลุ่มร่วมกันวางแผนการรับนักเรียนให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนจัดการศึกษาภาคบังคับ ดังนั้น นักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาตามกฎหมายกำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กเชษฐ์ กิ่งชนะ (2562) ศึกษาเรื่องรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดเชียงราย พบว่า สถานศึกษามีการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตรงตามความต้องการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการบริการการเรียนการสอนที่ทั่วถึงคุ้มค่ามีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพหรือพัฒนางานที่ทำอยู่ได้และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดีและมีความสุข

1.2 ด้านการโน้มน้าวใจ พบว่า โรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนต้องร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนต้องรับผิดชอบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ เขียวหวาน (2560) ศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเครือข่ายที่ 29 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ สำนักงานเขตหลักสี่ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันยึดหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องศึกษาสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งจะต้องนำมาจัดให้เป็นระบบและมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นรายวิชาและตัวชี้วัดรายปี กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดเป็นหลักสูตรของสถานศึกษา โดยผู้บริหารกำหนดนโยบายและประชุมร่วมกับครูและคณะกรรมการสถานศึกษา และในการจัดทำหลักสูตรครูจะต้องศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม มีการจัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตจริงของชุมชนเพื่อเสริมสร้างพื้นฐานการคิด การเรียนรู้ และแก้ปัญหา ตลอดจนการเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ศักยภาพพื้นฐานในการคิดการทำงาน และการพัฒนาตนเอง

1.3 ด้านการจัดองค์การ พบว่า ทุกโรงเรียนมีตัวแทนครูมาทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพในโรงเรียน ตามบทบาทหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละโรงเรียนต้องสอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรภัทร มหาวงศ์ (2559) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง พบว่า รูปแบบการบริหารเครือข่ายโดยมีองค์คณะบุคคลที่เปิดโอกาสให้บุคคลหลายคนมีส่วนร่วมในการบริหาร กำหนดนโยบาย กำหนดวัตถุประสงค์ วางแผน การดำเนินงาน ตัดสินใจ วินิจฉัย ตลอดจนหาแนวทาง หรือแนวปฏิบัติงานเพื่อให้การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการนั้นเกิดผลสัมฤทธิ์มีประสิทธิภาพ

1.4 ด้านการควบคุม พบว่า คณะกรรมการกลุ่มจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อรายงานต่อต้นสังกัด ทั้งนี้เป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานต้นสังกัดมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม แนะนำ กลุ่มโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิตราภรณ์ โตะแก้ว (2558) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรีพบว่า การมีส่วนร่วมในการนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารการดำเนินงานด้านต่าง ๆ มีส่วนร่วม

ในการเป็นผู้ประสานงานหรือผู้เตรียมรับการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม การเผยแพร่ผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ

1.5 ด้านการประสานงาน พบว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนร่วมกันระดมทรัพยากร เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนบางโรงเรียน ภายในกลุ่มยังขาดแคลนทรัพยากรที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น การประสานงานจะช่วยให้โรงเรียนสามารถแสวงหาทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพปฎล บุญพงษ์ (2560) ศึกษาเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า การระดมทรัพยากรเป็นองค์ประกอบหนึ่งในรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพราะการระดมทรัพยากรจะทำให้เครือข่ายสถานศึกษามีความพร้อมภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการที่จะขับเคลื่อนการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอ บางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน ควรมีแนวทางดังนี้ คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนร่วมกันวางแผน ในการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย นักเรียนได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่เป็นที่ตั้งของเขตพื้นที่บริการ นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละโรงเรียนให้วางแผนรับนักเรียนให้ครบตามจำนวนที่สำรวจได้ ทั้งนี้เป็นเพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545) กำหนดให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบ การศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับศักยภาพ ความถนัดความสนใจ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างโอกาสทางการศึกษา โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประสานการดำเนินการรับนักเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนจึงมาวางแผนร่วมกันเพื่อดูแลการรับนักเรียนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นธรรม สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้และเสมอภาค ตามหลักธรรมาภิบาลสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาสิต การุญญะวีร์ (2561) ศึกษาเรื่อง แนวทางธรรมาภิบาลในการจัดการรับนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางกับแก้ปัญหาการรับนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ได้แก่ การให้บริการเรื่องการรับนักเรียนอย่างมีคุณธรรม ให้ความสำคัญ

กับผู้มารับบริการทุกคน ทำหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สุภาพอ่อนโยน มีจิตพร้อมให้บริการ ตัดประกาศการรับนักเรียนอย่างเปิดเผย ชี้แจงขั้นตอนการรับสมัครนักเรียนอย่างชัดเจน มีกระบวนการคัดเลือกนักเรียนอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ จัดการรับนักเรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วมด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียน สมาคมผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา แสดงความคิดเห็นในการรับนักเรียน ใช้กระบวนการตัดสินใจรับนักเรียนด้วยเสียงส่วนใหญ่ ประสานความสัมพันธ์กับชุมชน วัดโรงเรียนในเครือข่ายเกี่ยวกับการรับนักเรียน โรงเรียนจะต้องมีการวางแผนการรับนักเรียนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาต้องจัดทำรายการผู้มีสิทธิเข้าศึกษาในโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่บริการ เปิดโอกาสให้มีการรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการและนอกเขตพื้นที่บริการที่ผ่านการกลั่นกรองตามเงื่อนไข และประกาศให้สาธารณชนทราบ

2.2 ด้านการโน้มน้าวใจ ควรมีแนวทางดังนี้ คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนร่วมกันกำหนดนโยบาย การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม พร้อมให้ข้อเสนอแนะในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย เพื่อรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนทุกคนภายในกลุ่มโรงเรียนจะต้องร่วมมือกันในการบริหารงาน 4 ฝ่าย ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของกลุ่มโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีส่วนร่วมในการคิด ประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อวางแผนร่วมกัน แบ่งงานกันรับผิดชอบ ร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหา ร่วมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอต่อเนืองระหว่างสมาชิกของกลุ่มโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถของครูและผู้บริหาร สนับสนุนให้เครือข่ายจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของสมาชิกเครือข่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาแก้ไขข้อบกพร่องในการดำเนินงานของเครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กริช ธีรางศู (2563) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 กาฬสินธุ์ พบว่า การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือสำหรับสถานศึกษาประกอบด้วยการบริหารจัดการเครือข่าย การมีวิสัยทัศน์ร่วม การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน และการมีส่วนร่วม

2.3 ด้านการจัดองค์การ ควรมีแนวทางดังนี้ ควรมีตัวแทนครูจากทุกโรงเรียนมาทำงานร่วมกัน เพื่อภารกิจต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะ การมาทำงานร่วมกันของกลุ่มโรงเรียน เป็นการทำงานแบบเครือข่ายที่ให้ความสำคัญกับการแสวงหา “แนวร่วม” ที่มีความรู้ความสามารถในด้านที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน ดังนั้นทุกโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนจึงมีตัวแทนของครูวิชาการโรงเรียน ที่มาร่วมเป็นกรรมการของกลุ่มโรงเรียน นอกจากนี้กลุ่มโรงเรียนเปิดโอกาสให้ทุกหน่วยงานภายนอกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีการสร้างเครือข่ายชุมชนเป็นผู้ที่ช่วยในการตัดสินใจการทำงาน จัดกิจกรรมที่ทำ

ร่วมกันกับกลุ่มนักเรียนอื่นๆ จัดให้มีการร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และมีการรวบรวมข้อมูลของเครือข่ายการศึกษาไว้ในการบริหารเครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของวาลิกา อัครนิตย์ (2562) ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ พบว่า องค์ประกอบกลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ ประกอบด้วย คือ 1. ด้านการกำหนดสมาชิกเครือข่าย 2. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน 4. ด้านการมีทักษะภาวะผู้นำ 5. ด้านการประสานงานของเครือข่าย 6. ด้านการติดตามประเมินผล 7. ด้านวัฒนธรรมองค์กร 8. ด้านทรัพยากรท้องถิ่น 9. ด้านนโยบายทางการศึกษา และ 10. ด้านเทคโนโลยี

2.4 ด้านการควบคุม ควรมีแนวทางดังนี้ คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนร่วมกันสรุปเพื่อจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาประจำปีของโรงเรียนภายในกลุ่มเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้เห็นถึงผลการดำเนินงานตามภารกิจต่าง ๆ และผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นต้นสังกัดของโรงเรียนได้กำหนดนโยบายในแต่ละปีให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2565 มีนโยบายด้านคุณภาพที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 อย่างครบถ้วน เป็นคนดีมีวินัย ดังนั้นทุกโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนจึงมีเป้าหมายเดียวกันที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดทำให้เกิดการวางแผนและระดมพลังที่จะใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่กลุ่มโรงเรียนพึงมี มาช่วยกันพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของนโยบาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะนุช ลอยเลิศหล้า (2559) ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบทางการบริหารจัดการที่มีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ จะต้องมีการทำงานร่วมกันในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ มีงบประมาณที่ได้ในการนำไปปฏิบัติที่เพียงพอ มีการกระตุ้นให้มีนวัตกรรมในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการกำหนดแนวทางในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติให้โรงเรียน มีการนำผลงานวิจัยมาใช้กำหนดยุทธศาสตร์ และแผนงานของนโยบาย มีการเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของทางเลือกต่าง ๆ ที่จะนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และมีการกระตุ้นเสริมแรง และจูงใจในการปฏิบัติงาน

2.5 ด้านการประสานงาน ควรมีแนวทางดังนี้ คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ระดมทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม ทั้งนี้เป็นเพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ 2 มาตรา 9 และมาตรา 57 ระบุว่าให้ระดมทรัพยากร

จากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และมาตรา 58 ให้ระดมทรัพยากร การลงทุนด้านงบประมาณการเงิน และทรัพย์สินจากทั้งของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา ดังนั้นกลุ่ม โรงเรียนจึงร่วมมือกันขอรับการสนับสนุนทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารจัดการศึกษา มาใช้ในการจัดการศึกษา หรือขอความร่วมมือหรือประสานความร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ในการ บริหารจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตร บุตรสุรินทร์ (2561) ศึกษาเรื่องแนวทางการ พัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความต้องการ ให้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติจากการระดมทรัพยากร ที่สถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ เพื่อง่ายต่อการค้นหาและปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและคุณภาพสูง สุด อีกทั้งการฝึกฝนให้ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ และการดำเนินงานด้านการระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษาให้เป็นระบบ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้

1. เขตพื้นที่การศึกษา ควรติดตามให้โรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนเสนอรูปแบบของการมี ส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนจากการศึกษาไป ใช้ในการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนของตนเพื่อพัฒนาให้เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนมีความเข้มแข็ง และพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
3. คณะครูควรนำองค์ความรู้การบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนจากการศึกษาไปวางแผนการดำเนินงานการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเรื่องการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียน
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
3. ควรหารูปแบบในการสร้างกลยุทธ์การบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
4. ควรมีการประเมินกำกับติดตามประเมินผลการนำไปใช้เพื่อหาความเหมาะสมคุ้มค่าและความเป็นไปได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กษेत्रัฐ กิ่งชนะ. (2562). รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดเชียงราย. เชียงราย: วิทยาลัยการอาชีพเทิง สังกัดอาชีวศึกษาเชียงราย.
- กริช ธีรางศุ. (2653). แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 กาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิรภัทร มหาวงค์. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เขียวชาญ แก้วสิงห์. (2554). การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษากำแพงเพชรเขต 2 ต่อรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธนวัฒน์ เขียวหวาน. (2560). การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเครือข่ายที่ 29 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ สำนักงานเขตหลักสี่ สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธีระชัย ช่างบุญศรี. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นพปฎล บุญพงษ์. (2560). การนำเสนอรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- นฤมล นิราทร. (2553). การสร้างเครือข่ายการทำงาน. กรุงเทพฯ: โครงการระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดปัญหาการใช้แรงงานเด็ก.
- บรรจบ เนียมมณี. (2553). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2558). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ประสานการพิมพ์.
- ประกาศิต การุญญะวีร์. (2561). แนวทางธรรมาภิบาลในการจัดการรับนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ปิยะนุช ลอยเลิศหล้า. (2559). การนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- พิทยา บวรวัฒนา. (2556). *ทฤษฎีองค์การสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์วัลย์ ปรีดาสวัสดิ์. (2553). *เครือข่ายสังคมกับการดูแลตนเอง*. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2559). *การวิจัยปฏิบัติการ Action Research*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัลลิกา ต้นสอน. (2554). *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2549). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- รัชนิกร นันทะเสน. (2551). *การศึกษาสภาพและแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ลิขิต เศรษฐบุตร. (2551). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- วันชัย กล้าเอี่ยม. (2551). *สภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลิขังบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วาลิกา อัครนิธย์. (2562). *กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิจารณ์ พานิช. (2548). *การจัดการความรู้กับการบริหารราชการไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.
- วิจิตร บุตรสุรินทร์. (2561). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิจิตรภรณ์ โตแก้ว. (2558). *การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- วิเชียร ทรงศรี. (2558). *การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สนธยา พลศรี. (2550). *เครือข่ายการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.

- สมเกียรติ บาลลา. (2554). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์การแห่ง การเรียนรู้ของสถานศึกษา อำเภอเมืองปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคล ธัญบุรี.
- สรวง วรอินทร์. (2557). *รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สรุกิจ กิณเรศ. (2554). *ทักษะการบริหารของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2*. สารนิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (2558). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2558*. ฉะเชิงเทรา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. (2554). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2554*. นครปฐม: สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. (2561). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2561*. พิษณุโลก: สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3. (2558). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 3 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2558*. เลย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 3.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. (2555). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2555*. สุพรรณบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *ผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ 2544*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริก หวานกราฟฟิค.

- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- เสมอ สุวรรณโค. (2558). รูปแบบเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อภิชัย พันธเสน. (2555). การบริหารองค์กรเพื่อความสูงและประโยชน์สุข. วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 1 (1), 1-5.
- อุดม ธารณะ. (2553). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เอนก นาคะบุตร. (2554). ทูทางสังคมและประชาสังคมในเมืองไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม.
- Bateman, S. T., & Snell, A. S.,. (2009). *Management: Leading & Collaborating in a Competitive World*. Boston: McGraw Hill.
- Daft, R. L. (2006). *The new are of management*: Mason OH: Thomson South-Western
- Drucker.P.F. (2005). *Management: Tasks, responsibilities, practices*. New York: Truman Talley Books.
- DuBrin. (2010). *Essentials of management*. New York: South - Western College Publishing.
- Michell, T. R. (2010). Why People Stay: Using Job Embeddedness to Predict Voluntary Turnover. *Academy of Management Journal*, 44, 110.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชฎุมิ สีชมภู อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
2. นายสุรินทร์ จาดเปรม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปลักแรด
3. นางปรียาภรณ์ กฤตพลวิวัฒน์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พิษณุโลก เขต 1

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ อว ๐๖๑๔.๑๐/ว๐๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๒๔ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำสารนิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชภูมิ สีชมภู

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑-๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสุธัญรัตน์ ใจขันธุ์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๑” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมผกา ธรรมสิทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลักในการควบคุมการจัดทำสารนิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของสารนิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจิ้น)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๔

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นางสาวสุธัญรัตน์ ใจขันธุ์ ๐ ๙๑๓๘ ๒๔๕๑ ๕

ที่ อว ๐๖๑๔.๑๐/ว๐๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๒๔ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำสารนิพนธ์

เรียน นายสุรินทร์ จาดเปรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑-๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสุธัษณ์ ใจขันธุ์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๑” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์กา ธรรมสิทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลักในการควบคุมการจัดทำสารนิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของสารนิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจิ้น)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๔

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นางสาวสุธัษณ์ ใจขันธุ์ ๐ ๙๑๓๘ ๒๔๕๑ ๕

ที่ อว ๐๖๑๔.๑๐/ว๐๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์
อ.เมือง จ.อุดรดิตต์ ๕๓๐๐๐

๒๔ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำสารนิพนธ์

เรียน นางปรียาภรณ์ กฤตพลวิวัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑-๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสุธัญรัตน์ ใจขันธุ์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๑” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมผกา ธรรมสิทธิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลักในการควบคุมการจัดทำสารนิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของสารนิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจิ้น)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๕๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๔

โทรสาร ๐ ๕๕๕๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นางสาวสุธัญรัตน์ ใจขันธุ์ ๐ ๙๑๓๘ ๒๔๕๑ ๕

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สำหรับผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการโรงเรียน
2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
3. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 5 ด้าน
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะแบบปลายเปิด
4. ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของสถานศึกษาท่านแต่อย่างใด
5. ขอความกรุณาส่งคืนในซองเอกสารที่ส่งมาด้วยนี้

ขอกราบขอบพระคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง

สุธัญรัตน์ ใจจันทร์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ท่านต้องการเลือก

1. ตำแหน่ง

ผู้บริหารโรงเรียน

ครูวิชาการโรงเรียน

2. เพศ

ชาย

หญิง

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาสภาพการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนของท่าน ตามความคิดเห็น
ของท่านว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติทาง
ขวามือ โดยระดับคะแนนมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความรายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 การวางแผน (Planning)						
1.	วางแผนการรับนักเรียน ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษา อย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน					
ด้านที่ 2 การกระตุ้น ชักนำ (Leading)						
2.	เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน					
3.	เสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้าน วิชาการ งบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหาร ทั่วไป ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา					
ด้านที่ 3 การจัดองค์การ (Organizing)						
4.	แต่งตั้งข้าราชการครูภายในกลุ่มโรงเรียน ให้ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย					
5.	เสนอแต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นที่ปรึกษาของกลุ่มโรงเรียน ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1					
ด้านที่ 4 การควบคุม (Controlling)						
6.	ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษา ของโรงเรียนภายในกลุ่มตามนโยบาย แนวทาง หรือแนว ปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา					
7.	รายงานผลการปฏิบัติงานในรอบการศึกษาของกลุ่ม โรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 1					
8.	ปฏิบัติงานอื่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มอบหมาย					

ข้อ	ข้อความรายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 5 การประสานงาน (Coordinate)						
9.	ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนวิทยากรภายนอก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน					
10.	ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐและเอกชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน และให้มีการใช้บริการจากโรงเรียน ตลอดจนให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

เรื่อง แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

เรื่อง แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ผู้วิจัย นางสาวสุธัญรัตน์ ใจขันธุ์

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.พิมพ์กา ธรรมสิทธิ์

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง

หน่วยงาน/โรงเรียน

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ด้านที่ 1 การวางแผน (Planning)

การวางแผนการรับนักเรียน ส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษา
อย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ท่านมีแนวทางการบริหารงานอย่างไร

ด้านที่ 2 การโน้มน้าวใจ (Leading)

การเสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการงบประมาณ
การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนและต่อสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา ท่านมีแนวทางการบริหารงานอย่างไร

ด้านที่ 3 การจัดองค์การ (Organizing)

การแต่งตั้งข้าราชการครูภายในกลุ่มโรงเรียน ให้ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการกลุ่ม
มอบหมาย และการเสนอแต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นที่ปรึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ท่านมีแนวทางการบริหารงานปัญหาอย่างไร

.....

.....

ด้านที่ 4 การควบคุม (Controlling)

การส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม
ตามนโยบาย แนวทาง หรือแนวปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รายงานผลการปฏิบัติงาน
ในรอบการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
และการปฏิบัติงานอื่นตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มอบหมาย
ท่านมีแนวทางการบริหารงานปัญหาอย่างไร

.....

.....

ด้านที่ 5 การประสานงาน (Coordinate)

การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนวิทยากรภายนอก
เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนและโรงเรียน และประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
องค์กรภาครัฐและเอกชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และส่งเสริม
สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน
และโรงเรียน และให้มีการใช้บริการจากโรงเรียน ตลอดจนให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน
ท่านมีแนวทางการบริหารงานปัญหาอย่างไร

.....

.....

*****ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง*****

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้บันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

ภาคผนวก ง

ค่า IOC

**แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1**

คำชี้แจง

สำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	3	1.00
2	+1	+1	+1	3	1.00
3	+1	+1	+1	3	1.00
4	+1	+1	+1	3	1.00
5	+1	+1	+1	3	1.00
6	+1	+1	+1	3	1.00
7	+1	+1	+1	3	1.00
8	+1	+1	+1	3	1.00
9	+1	+1	+1	3	1.00
10	+1	+1	+1	3	1.00
รวมเฉลี่ย				30	1.00

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวสุธัญรัตน์ ใจจันทร์
วัน เดือน ปี เกิด 4 เมษายน 2530
สถานที่เกิด จังหวัดพิษณุโลก
วุฒิการศึกษา
ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ
มหาวิทยาลัยนเรศวร
ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
มหาวิทยาลัยนเรศวร
ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 19/80 หมู่ที่ 4 ตำบลวัดจันทร์
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000